Mr. I. PENIKS
4223 Dorchester Str. W.
Montreal 6, P.Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
129 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvērinš,
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA AMERIKĀ

Nr. 55./78. TREŠDIEN, 1952. G. 16. JŪLIJĀ 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
129 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvērinš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N. Y., USA
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.30;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—.
Sludinājumu maksa:
sīkd. dajā $1.40; tekstā $2.80
par vienu collas telpu 1 slejā

REPUBLIKĀŅI NOMINĒ EIZENHAUERU

Drāmatiskā sacensībā republikāņu jaunā audze pievelc partijas veco gvardi

Jau pirmajā balsojumā Eizenhauers iegūst 614 delegātu balsu, kas par 10 balsīm pārsniedz absolūto vairākumu, kas nepieciešams nominācijai. Tafts saņem 500. Tālu aiz viņiem paliek Vorrens, un Mekarturs dabū tikai 4 balsis. Šis ir Eizenhauera pirmais dižākais panākums pēc Vācijas uzvarētāja lauru iegūšanas kara beigās un pirmā lielā uzvara politiskajā kaujas laukā. Saņemot ziņu par pirmo balsojumu iznākumu, ģenerālis norauš no vaigiem visgaišākās prieka asaras un dodas uz sava lielā konkurenta mītekli izteikt savu cieņu Taftam un lūgt viņa atbalstu tālākā vēlēšanu kampaņā.

Pēc trīskārtēja nesekmīga mēģinājuma, kam viņš veltījis lielu daļu no pēdējo 12 gadu politiķa darba, Tafts atmet cerības iegūt republikāņu partijas augstāko atzinību. Pagaist viņa sapnis kļūt par saimnieku Baltajā Namā, kur kādreiz valdīja viņa tēvs. Eizenhauera uzvara ir arī jaunās amerikāņu audzes pirmais dižais panākums tai cīņā, kuŗas mērķis ir ieviest jaunu garu partiju dzīvē, lai tas būtu instruments, kas palīdz organizēti īstenot tautas suverēno varu, bet nevis nodrošināt savtīgu profesionālu politiķu dominēciju.

Atsevišķo ASV partiju organizāciju pārstāvji, kas jau 5-6 un vairāk reižu mērojuši ceļu uz savas organizācijas lielsanāksmi, lai izraudzītu kandidātu ASV vēlēšanām, sarunās ar radio un laikrakstu reportieriem stāsta, ka pieredzēts daudz spriegu politisku cīņu, bet tik iekaisušu asiņu caurstrāvotas diskusijas un tik drāmatisku pagriezienu kā šoreiz, viņi neatceras. Pašreizējais sasprindzinātais stāvoklis Dieva pasaulē prasa milzu piepūli no amerikāņu nācijas. Amerikāņu nācija, kuŗas rakstură ir ātri izšķirties un rīkoties, ir gana saīgusi par neveiksmīgo aizvadītā kara nobeigumu un pārmet pašreizējai valsts vadībai mīņāšanos uz vietas. To atceŗoties, ir saprotama milzīga interese, ar kādu ik zemes iedzīvotāju domas vēršas uz Čikagu un vēršās arī demokratu konventa laikā, lai lūkotu saskatīt īsteno valsts kuģa kapteini. Ap 65.000.000 amerikāņu sekoja republikāņu konventa norisei, raugoties televizijas uztvērējos.

Lielā spēkošanās

Eizenhauera un Tafta piekritēju savstarpējā spēkošanās un delegātu medības, kas sāka augsti mutuļot jau ar jūlija pirmajām dienām, īpaši iedegās konventa oficālajā atklāšanā. Ierodoties Čikagā, tautas valodā runājot, Taftam bija kabatā 557 delegāti, kamēr viņa lielajam sāncensim tikai 437. Mičiganas un Pensilvēnijas valsts delegācijas, kuŗu izšķirīgo lomu esam jau vairākkārt pieminējuši, vēl arvien teicās neesam izšķirušās, ko balstīt. Būdams teicams strategis, Eizenhauers veltīja daudz laika personiskām pārrunām ar šo ļaužu grupām. Zinot, ka Tafta delegātu skaits ir bīstami tuvu nepieciešamajiem 604, ģenerāļa kampaņas organizētāji meta cīņā savus labākos spēkus, lai atgūtu tos tuvu pie simts delegātu, ko senātora partijas aparāts viņiem bija atņēmis. Taftam draudzīgā partijas nacionālā komitejā nolēma, ka visi 76 delegāti, ko no apstrīdētajiem prasa Tafts, viņam arī pienākas. Zinot stipro atbalstu pašos delegātos, ģenerāļa spēki prasīja konventam izšķirties par apstrīdamajiem delegātiem. Ar 658 pret 548 balsīm konvents atbalstīja Eizenhauera spēku ierosinājumu. Tā bija pirmā jauno uzvara. Senātoram draudzīgā mandātu komisija apstiprināja nacionālās komitejas ieteikumus ar niecīgiem grozījumiem. Ģenerāļa spēki ķeras pie pēdējā līdzekļa, ierosinot apstrīdēto delegātu jautājuma izšķiršanu atstāt pašam konventam, neapstiprinot mandātu komisijas atzinumus.

Balsošanas norise

Diskusijāš pilnsapulcē atklājās rūdīto politiķu dīvainie gājieni delegātu pārņemšanā. Kopsapulce ne vien atdeva atpakaļ Eizenhaueram tos delegātus,ko priekšvēlēšanās viņam bija nodevušas dienvidvalstis, bet arī atklāti parādīja nosvēršanos no negodīgiem partijpolitiskiem paņēmieniem, ko bija nodemonstrējuši daži senātora atbalstītāji.

Drāmatisko notikumu kulminācija sākās ceturtdienas rītā, kad kopsapulce sāka pirmo nobalsošanu par uzstādītajiem kandidātiem. Tie bija Eizenhauers, Tafts, Stasens, Vorrens un ģen. Mekarturs.

Redzēdami kļūmīgo situāciju, ka pēc netaisni iegūto delegātu zaudēšanas vairs nav iespējams sadabūt vairākumu, senātora Tafta atbalstītāji izdarīja visveiklākos politiskos gājienus, lai apturētu Eizenhaueru. Nu pacēlās sauklis: Vienalga ko, tik ne Aiku. Bet šis mēģinājums cieta neveiksmi. Nekas vairs nevarēja apturēt Eizenhaueru. Varēja vienīgi būt jautājums, kad viņš iegūs vairākumu pirmajā vai otrā gājienā.

Balsošana risinājās elektrizētā atmosfairā. Praktiski tas notiek tā: visas kopsapulces vadītājs nosauc attiecīgās Amerikas Sav. valsts vārdu. Delegācijas vadītājs paziņo, cik viņa delegātu balso par katru no kandidātiem. Šajā rezultātu ziņošanas laikā troksnis ir kā tūkstoškārt pastiprināts sakaitinātu bišu strops.

Kopsapulces vadītājs Džons Martins jau skaļi dauza ar smago āmuru pa galdu, lai apklusinātu milzu troksni un oficiāli paziņotu rezultātus. Pēkšņi Minnesotas delegācijas vadītājs paziņo, ka ar viņa kandidāta Stasena piekrišanu, 19 viņu valsts delegāti maina savu balsojumu un nu vairs nestāv par Stasenu, bet par Eizenhaueru. Pēdējais iegūst kopā 614 balsu, līdz ar to ir nominēts par kandidātu un, kā domā sapulces vadītājs, ar šo mirkli ir zināms arī jaunais prezidents — Aiks.

Šis negaidītais iznākums atstāj atombumbas sprādziena iespaidu. Tālākais mainās milzu ātri. Redzēdami, ka cīņa izšķirta, uzvarētājs zināms, daudzu valstu delegāti maina savu balsojumu, jo ikviens grib būt aiz uzvarētāja. Kad visas pārmaiņas izdarītas, tad gala rezultāts pārsteidz ikvienu: Eizenhaueram 845, Taftam — 280, Vorenam 77 un Mekarturam 4 balsis, kas ir vairāk nekā divas trešdaļas no kopskaita, atbilst tai milzīgajai sajūsmai, kas amerikāņu tautā valda par Eizenhaueru.

Daudzās politiskās cīņās sīksti rūdīto politiķi Taftu, kam zaudēšanas sūrums nav bijis biežs sabiedrotais, šī lielā neveiksme satriec ārkārtīgi. Pēc labas pusstundas, kad viņa mītnē jau iesoļo Eizenhauers, Tafts vēl nav atguvies. Taču ģenerāļa sirsnīgā vienkāršība, ar ko viņš ieguvis miljonu mīlestību, palīdz kliedēt arī Tafta traģisko situāciju. Satveŗot ģenerāļa izstiepto roku, Ohaio senātors apsveic viņu ar izraudzīšanu par republikāņu kandidātu un solās darīt visu, kas viņa spēkos, lai atbalstītu Eizenhaueru ne vien viņa kampaņā, bet arī pēc ievēlēšanas prezidenta amatā, par ko Tafts ir pārliecināts.

Milzum trokšņainais noskaņojums, kuŗā bija daudz spiedzīgu cīņas toņu, tagad pēkšņi izgaisis. Bez satraukumiem, bez strīdiem par viceprezidenta kandidātu izrauga Karolainas senātoru Niksonu.

Atkal gaviles, gaviles, gaviles. Šai zīņā amerikāņi ir īsti dabas bērni. Kad priecājas, tad priecājas no sirds.

SŪTNIS ATSTĀJ KANADU

Sūtnis K. Zariņš ar meitu Mariannu 7. jūlijā no Montreālas Vindzoras stacijas devās uz Kvēbeku. Tālos viesus izvadīt bija ieradies konsuls V. Tomsons, nesot sveicienus un paldies no visas Kanadas latviešu saimes. Foto O. G. Asmenis

Zīmīgi norādījumi komūnisma apspiesto tautu emigrantiem

Krievijas Tautu Atbrīvināšanas Amerikāņu Komitejas priekšsēdis admirālis Alans Kerks (bij. ASV sūtnis Maskavā) 8. jūlijā, uzrunājot Stetlera hotelī Amerikas ukraiņu 5. kongresa dalībniekus starp citu teicis:

„Mēs nedrīkstam aizmirst, ka ASV valdība 1934. g. oficiāli atzinusi jūsu valdību. Mēs, kas pazīstam Padomju Savienību, esam vienis prātis ar tiem, kas atzīst, ka PSRS sastāvdaļas nav brīvprātīgi iekļāvušās Savienībā, bet gan ievilktas piespiedu kārtā. Tomēr mums jāsaprot, ka Padomju Savienība starptautiski ir patstāvīga valsts ar visiem suverēnitātes atribūtiem.

Mēs zinām arī to, ka Politbirojs un tā aģitācijas instruments — Aģitprops vienmēr uztver katru brīvajā pasaulē izteiktu vārdu, lai pēc tam to sagrozītā veidā izmantotu saviem zemiskajiem nolūkiem. Mēs labi zinām, ka šis veiklais propagandas aparāts uztver katru mūsu kustību un to izmanto komūnisma nostiprināšanai masās. Politbirojam netrūkst līdzekļu boļševismam pakļauto 200 milj. cilvēku domu un jūtu iespaidošanai. Tāpēc es ieteicu — nevienam brīvajā pasaulē nerunāt tādus vārdus, kas varētu noderēt mūsu ienaidniekam.

Bieži vien atsevišķās emigrantu grupas cenšas galveno uzdevumu — apspiesto tautu atbrīvošanu no boļševisma jūga — sarežģīt ar dažādiem attālākās nākotnes mērķiem, kuŗu sasniegšanai nozīme varētu būt tikai vēlāk, jo pirms Kremļa diktatūras gāšanas nav jēgas apspriest šī galvenā uzdevuma iznākumu varbūtējās sekas. Tas nav pareizi, un šāda pieeja galvenā uzdevuma risināšanai nav ieteicama.

Visumā es varu apliecināt, ka Amerikāņu Komiteja cenšas rīkoties tā, lai visiem un vienmēr viņas uzdevumi būtu skaidri saprotami. Mēs cenšāmies palīdzēt vienādi visiem bēgļiem, visiem emigrantiem, lai viņu ciņai atbrīvot savas zemes no briesmīgās boļševiku partijas būtu panākumi. Mana Komiteja atzīst, ka tās pienākums ir palīdzēt šajā lielajā uzdevumā ikkatram, steidzoties palīgā draugiem glābt tos no nelaimes. Un mēs gribam būt taisnīgi un bezpartejiski visās mūsu izdarībās. Mēs nenovirzāmies ne pa labi, ne pa kreisi, bet ejam vidus ceļu, kas ved uz galveno mērķi. Tā sasniegšanai mēs atbalstām un apsveicām katru demokratisku metodi un līdzekli, bet nosodām tās tendences, kas mūsu centienus mēģina no galvenā uzdevuma novirzīt sāņus.

Komiteja cenšas būt taisnīga un objektīva atsaucoties uz to pieprasījumiem, kas ieinteresēti saņemt palīdzību, kādu mēs varam tiem sniegt. Mēs neesam devuši priekšrocības nevienai emigrantu grupai, un mēs neaprobežosimies ar palīdzības sniegšanu tikai kaut kādai vienai organizācijai. Mēs apsveicam visas grupas, kas negrib pakļauties komūnistu diktatūrai, kā jauno emigrantu, tā arī to, kas jau ilgāku laiku ir atrauti no savas dzimtās zemes.

Citiem vārdiem runājot, manai Komitejai nav favorītu, un tā arī nemēģina tādus radīt. Un šodien es varu jums pateikt, ka mēs esam pietiekami labi novērtējuši ukraiņu emigrācijas grupas nozīmi: mēs esam nolēmuši ukraiņu jauko valodu izmantot mūsu radio raidījumos; mēs ceram, ka, atbrīvojot skaisto Ukrainu no komūnisma virskundzības, ukraiņi mūs atbalstīs."

JŪSU ROKĀS IR EIROPAS LIKTENIS

SAKA KANCLERS BUNDESTAGA LOCEKĻIEM

Bonnā. — Kanclers Dr. Konrads Adenauers nodevis ratificēšanai Rietumvācijas parlamentam vācu federālās republikas nolīgumu ar Rietumu lielvalstīm un Parīzē parakstīto vienošanos par Eiropas armiju.

Nododot vācu tautas pārstāvju vērtējumam un akceptam šo svarīgo nolīgumu, kas lielā apjomā atjauno Vācijas suverēnitāti, kanclers Adenauers teica: „Jums ir jāizšķiras par augstāka mēra svarīgu jautājumu, kam ir vēsturiska nozīme. Jūsu „jā" vai „nē" ļoti dziļi ietekmēs nevien Vācijas, bet pat visas Eiropas likteni. Jums jāizšķiras par 4 galvenajām problēmām: vispirms — federālai republikai piebiedroties Rietumiem vai ne; otrkārt — kā līdzīgiem ieiet Ziemeļatlantijas Savienības aizsardzības kopībā; treškārt — atbalstīt apvienotu Eiropu ar Vāciju tanī un visbeidzot — brīvu apvienotu Vāciju iekļaut brīvā Eiropā.

Mudinājis parlamenta locekļus ļoti rūpīgi apsvērt likteņīgi izšķirīgās problēmas, apsvērt tās kā vienu kopīgu jautājumu, atsevišķus, un labi pārdomāt spējas un izvēles, jo tie būs p svētību Vācijai, Eiropai un vi kristīgai pasaulei.

Vācieši saņem krievu tankus

Frankfurtē. — Vāciju s sniedzis krievu vidējā lielum T—34 tanku sūtījums, ko izliet pirmās vāciešu nacionālās div zijas apbruņošanai Austrumv cijā. Šādu informāciju ieguv amerikāņu izlūkošanas dienes Vācijā. Pirmā vācu bruņotā d vīzija, kas būs kaujas gatavī šai rudenī, pašlaik esot tapšan stādījā un tiek formēta no t tautas policijas Šverinā, Meklen burgā.

Saskaņā ar iegūto informācij Maskava esot izplānojusi apbru not vāciešus pakāpeniski, be līdz šīs ziemas vidum vajagot sa gatavot 9 divizijas. To sasniedzo Austrumu joslas vācieši būs aiz spiegušies tālu priekšā savien tautiešiem Rietumvācijā. Ja no līgumu ar Vāciju un militārā sadarbības līgumu drīzumā ra tificēs, tad 1953. g. pavasarī va rēs sākt ietērpt karavīru unifor mās rietumu vāciešus un nodo viņiem ieročus. Pēc tam jāpaie vismaz veselam gadam, kamē izdosies sagatavot un apbruņo 6 kājnieku un 6 citu ieroču šķir divīzijas.

Sarkanās briesmas arī Āfrikā

Bonnā. — Rietumvācijas zi ņu aģentūras publicē atklājumu ka Austrumvācijas komūnisti tiek ieplūdināti Ziemeļafrikā „Iecelojošo" komūnistu galve nais uzdevums apgrūtināt franču pārvaldes darbu, bet visvairāk gādāt, lai tiktu izpostītas un būtu pastāvīgās briesmās amerikāņu bazes Ziemeļafrikā.

Gan diezgan paslepeni Austrumvācijas komūnisti vācot kopā vāciešus, kam afrikāniskā izcelšanās, tos īpaši apmācot un ieplūdinot Ziemeļafrikā. Pēc Kremļa pavēles organizētie „jaunieceļotāji" visbiežāk cenšoties pavērt vārtus uz Ziemeļafriku, uzdodoties par tūristiem.

Kandidāts vēl sēž cietumā

ASV Progresistu partija, ko nodibināja kādreizējais Rūzvelta viceprezidents un Trūmena bij. tirdzniecības ministrs Valles, arī gatavojas prezidenta vēlēšanām. Savā vēlēšanu platformā progresisti, kuŗu ideoloģija iekrāsota diezgan patumši rozā, prasa tūdaļ izbeigt karu Korejā un uzsākt brālīgu sadarbību ar Pad. Savienību. Par savu kandidātu amerikāņu kreisie sociālisti izraudzījuši ASV rietumpiekrastes juristu Vincentu Helinanu. Viņam piedāvāto kandidatūru akceptējusi tā sieva Viviāna, jo pats Halinans patlaban atrodas cietumā.

Mosadegham ārkārtējas pilnvaras

No Teherānas ziņo, ka min. prez. Mosadeghs pieprasījis parlamentam ārkārtējas pilnvaras uz 6 mēnešiem, lai novērstu valsts saimniecības bankrotu.

NO KRIEVIJAS ATGRIEŽAS NĀVEI NOLEMTIE

Daļa aizvesto vāciešu atgriežas, citiem jāturpina vergot

Pēc daudz pārciestiem pazemojumiem, visdzīvākās fiziskās un garīgās nomāktības, vairākkārt raudzījušies nāvei sejā, dzīvojo vidū atgriezušies 193 vācieši, ko Maskavas čekisti sagūstīja un aizveda nezināmā svešumā kara beigu dienās. Pārnācēji uzlūko sevi kā nāvei atņemtus, kaut arī smago pārbaudījumu brīžos nāve šķitusi kā atpestītāja. Izglābušies zina, ka vēl daudz vāciešu un citu tautu piederīgo vergo Krievzemē, un liels ir to skaits, kas grūtības nepārcietīs.

Brīvībā izkļuvušo vāciešu starpā ir 106 vīrieši, 80 sievietes un 7 bērni. Amerikāņu žurnālists, kas iztaujājis laimīgi izglābušos, stāsta, ka viņi visi esot ārkārtīgi nervozi. Katrs, pat vismazākais troksnītis viņus tā satraucot, ka tie allaž salecoties. Bez tam pārnācēji esot aizdomu pilni. Dzirdot jautājumus, tos it kā nospiežot bažas, vai jautājums nav domāts viņu „ķeršanai," un vai nepareiza atbilde tos nenovedīs cietumā. Paši cilvēki neesot pārāk novājējuši, bet viņu sejās asi iezīmējoties lielu pārdzīvojumu pēdas.

Kāda pārnākusi vāciete stāsta: „Pats pirmais gads bija visgrūtākais. Ļoti daudz cilvēku, ne vien deportēto, bet arī t.s. krievu brīvībā bija laimīgi, ja uzturam varēja sarūpēt kartupeļu mizas. Īpaši kritiski bija pirmie četri mēneši, kad ļoti nabadzīgā uztura dēļ mūsu vēderi uzpūtās, zobi kļuva vaļīgi un izkrita. Tanī pašā laikā sarkanarmijas karavīri ielauzās mitekļos un izvaroja sievietes. — Tās bija dienas, kad šķita, ka sajuksim prātā vai arī beigsim paši savas ciešanas, atņemot sev dzīvību."

„Pēc pirmā gada stāvoklis uzlabojās tanī ziņā," stāsta cita pārnācēja, „ka krievu valdība bargi sodīja tos, kas ielauzās sieviešu mitekļa. Uzlabojās arī uzturs.

Apiešanās ar sievietēm bija gandrīz tāda pati kā ar vīriešiem. Tāpat kā vīriešiem, arī sievietēm bija jāstrādā mežu ciršanas darbos, jāiet raktuvju darbos pazemē, jādara visi smagie darbi lauku apkopšanā. Tik vienā ziņā sievietēm bija labāk nekā vīriešiem. Atskaitot Ziemsvētkus, vīriešiem bija jāstrādā ik nedēļu 7 dienas, kamēr sievietēm svētdienās nebija jāiet darbā."

Grūtniecēm nav dotas nekādas īpašas devas. Bieži līdz 5. grūtniecības mēnesim un vēl ilgāk sievietēm nācies strādāt smagu fizisku darbu. Jaunpiedzimušo zīdaiņu ēdināšanai nav dots ne piles piena. Arī pieaugušo uzturs bijis ļoti vienpusīgs. Dienas rācija 90 proc. sastāvējusi no kartupeļiem, maizes un skābiem kāpostiem.

Starp pārnākušajiem ir divi bij. vācu armijas triecienvienību locekļi. Tagad viņiem 25 gadu. Toreiz bijis tikai 18, jo tādā vecumā viņi uzņemti darba dienestā, no kurienes vēlāk iedalīti regulārā armijā. Nokļūstot gūstā, krievi viņus situnši līdz nesamanai. Atkārtotā šišana pārtraukta tikai tad, kad iejaukusies kāda žīdu ārste, kas savā laikā ļoti nežēlīgi pārmācīta nacistu žīdu nometnē.

Nākot saskarē ar krievu strādniekiem gadījies novērot, ka tie ļoti maz zināja par dzīvi Rietumos. Bet viņi tomēr neticot pļoļitruku stāstiem, ka dzīve Rietumos trūcīgāka nekā Pad. Savienībā. Šķiet, šo pārliecību krievu ļaudis esot radījuši sarkanarmieši, kas pārnāk mājās no Eiropas. Bijušie karaviri, kam kaut cik bijusi izdevība palūkoties, kā dzīvo cilvēki ārpus vecās Krievzemes robežām, ar dziļām nožēlām un ilgām atceroties tās dienas, kad viņi bijuši bagātajās zemēs.

Vācu gūstekņu pārnākšana ir reāls pierādījums tam, ka pilnīgi meli ir Maskavas vareno apgalvojums par visu gūstekņu pārlaišanu mājās. Pirms divi gadiem Maskava oficiāli paziņoja, ka visi vācu gūstekņi ir atbrīvoti. Krievi arī nolieduza rietumnieku paskaidrojumu, ka daudz bezvēsts zudušo vāciešu strādā spaidu darbos Padomju Savienībā.

Vai tēraudnieku streiks beigsies?

Nujorkā. — Ir pazīmes, ka tērauda rūpniecības strādnieku streiks varētu drīz beigties, jo arodbiedrību prezidents Murrejs apsolījis dīzumā apspriest sabiedrību piedāvāto 25 centu pielikumu stundā un citus uzlabojumus.

Streiks amerikāņu saimniecībai jau izmaksājis 2 miljardi dolaru.

Trūmens nožēlo „savu kandidātu"

Vašingtonā. — Jautāts par republikāņu izvēli Čikagā, Trūmens visumā atturējies no sprieduma, tikai nožēlojis, ka „viņa kandidāts Bobs" izkritīs cauri, jo pret Eizenhaueru demokratiem būšot grūtāk cīnīties.

Francija svin Nacionālos svētkus

14. jūlijā Francija svinēja Nacionālos svētkus, atceroties Bastilijas ieņemšanu Lielās franču revolūcijas laikā. Jau dienu iepriekš daudzi Parīzes iedzīvotāji devās atvaļinājumos, bet pilsētā palikušie parīzieši dejoja ielās, kā parasts šais svētkos.

Vai Kanada deva iespējamo?

Otavā. — Sav. Valstu armijas viceministrs Franks Pēss, jun. uz jautājumu, vai Kanada dara pietiekami daudz Korejas karā, atbildēja: „Kanada Korejas karā ir bijusi ļoti izpalīdzīga, bet, protams, mēs vienmēr vēlēšimies, lai viņa darītu vēl vairāk."

Jauns uzlidojuzms Ziemeļkorejai

Seulā. — Vienu no lielākiem gaisa uzlidojumiem Korejas karā piedzīvojusi Ziemeļkorejas galvaspilsēta Pjongjanga. 856 mašīnām, kas uzbrukušas dienas laikā, sekojuši 65 supercietokšņi naktī, nometot kopsummā 1410 to sprāgstvielu. 650 raķešu un izlejot pār pilsētu 9600 galonu napalma. Novērojumi liecina, ka bojājumi ir visai smagi.

LNAK PAZIŅOJUMS

PIEPRASĀMI REFERĀTI ANGĻU VALODĀ

Daudzi informācijas nozares darbinieki kā Kanadā, tā arī Savienotās Valstīs laiku pa laikam ir pieprasījuši pretkomūnistiskās informācijas materiālus skrejlapām un referātiem.

Lai palīdzētu ne tikai saviem darbiniekiem, bet ikvienam latvietim, kam rastos iespēja runāt kanadiešu vai amerikāņu sabiedrībā, LNAK informācijas nozare sastāda referātus par šādiem tematiem:

Economic Life in the Soviet Union,

Facts about Religous „Freedom" in the Soviet Union,

Slave Labour in the Soviet Union,

Glimpses of the Daily Life in U.S.S.R., (important to know for visitors),

Worthl Remembering... (important quotations by Soviet Leaders and facts about the destruction of nations recently incorporated in the USSR).

Referāts par tematu „Economic Life in the Soviet Union" ir pabeigts un pieprasāms LNAK Informācijas nozarei: P. O. Box 285, Terminal „A", Toronto, Ont. Vēlams pievienot pastmarkas sūtīšanas izdevumiem.

Minēto referātu normālais lasīšanas ilgums — 35 minūtes.

Latviešil Pieliksim visi roku pretkomūnistiskās informācijas darbam, ziedojot savu ārtavu LNAK Informācijas Nozarei.

PAZIŅOJUMI VASARAS NOMETNES BĒRNU VECĀKIEM

1. Vasaras nometnes bērnu vecāku sapulce notiks piektdien, š. g. 18. jūlijā, plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās (Carlton un Jarvis ielas krustojumā), kur tajā aicināti piedalīties visi nometnes bērnu vecāki.

2. Bērnu vecāki, kas vēlētos sestdien, š. g. 19. jūlijā, ar kopēju autobusu nokļūt uz bērnu vasaras nometni, lūgti pieteikties otrdien, 15. jūlijā, vai trešdien, 16. jūlijā no plkst. 8—10 vakarā pa tel. MI 4386 I. Kāpostiņam vai K. Bukasam.

Atpakaļ brauciens paredzēts svētdienas pievakarē.

Autobusu sarunāsim tikai tādā gadījumā, ja būs pieteicies pietiekams braucēju skaits.

J. Pālens

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs pakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās [do]mas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

LAIKS ATJĒGTIES

T. SILIETIS

Sirds dziļumos mēs, trimdinieki, jūtam, ka sasniegt savu [..]ki — brīvu neatkarīgu Latviju, spēsim tikai tad, ja būsim [..] domās, darbos, garā un cīņā patiesi vienoti. Bet mūsu trim[..] sabiedriskā un politiskā dzīve visu laiku ir piesātināta ne[..]aņām, kuŗas veicina mūsu bijušo parlamentāriešu griba pat[..]gi uzkundzēties visai trimdas saimei par augstākiem vadītājiem.

Atcerēsimies, cik smagu slogu trimdinieku saimei 1948. g. [..]ēla vēsts, ka beidzot panākta visu nogrupējumu vienošanās par [..]rbību „no sienas līdz sienai," un ka LNP var sākt darbu, pul[..]t ap sevi visus ticības un ideālisma apgarotus cīnītājus.

Bet, diemžēl, šīs cerības nepiepildījās. Jau LNP trešā sesi[..] Imbshausenā (Vācijā) spilgti parādīja, ka saprašanās ar par[..]entāriešiem, kas LNP uzskatīja tikai par „organizāciju ap[..]ību," kur delegāti sanāk lai padebatētos, bet augstāko politis[..]vadību grib paturēt sev resp. Latvijas Centrālai Padomei kā [..]1. g. vēlētās Saeimas paplašinātam prezidijam, nekad ne[..]ēs notikt, jo arī jaunākā paaudze, kas nu jau ir nobrieduši [..], grib runāt līdzi, kā līdzīgs ar līdzīgu. Turpretim parlamen[..]ieši vēl šodien nerēķinās ar faktu, ka jau tagad mūsu vidū ir [..]i par 40 gadu veci pilsoņi, kas pēdējās Saeimas vēlēšanās ne[..]n pilntiesīgi un parlamentāriešiem savu uzticību nevarēja dā[..]āt, bet tagad, pārvērtību laikos iepazīstot tos tuvāk, tādu ne[..]l nedāvinās. Aizvadītos laikus varam uzskatīt par mūsu [..]u šķīstīšanas un kristallizēšanas laiku, kur redzami ir kļuvuši [..]i gļēvuļi, karjēristi, nodevēji un sava labuma meklētāji. Tā[..]t iepazīti tie vīri, kas visos apstākļos paturēja savu nelokāmo [..]iju un pārliecību, aizstāvot tautas godu, tiesības un brīvību. [..]gad droši varam teikt, ka, politiskām varām mainoties, apslēp[..] nav palikusi neviena valsts un sabiedriskā darbinieka īstā seja.

Arī tagad daudzu politiķu aktīvitātei cauri redzami viņu īstie [..]ūki — apmierināt savu godkārību un nodrošināt sev vadītāju [..]rokļi varbūtējā nākotnē. Kā gan lai citādi izskaidro to, ka [..]presē un runās krustām šķērsām maļ un vienpusīgi iztulko sev [..]r labu satversmi, sagroza šai pašā nolūkā vēstures faktus, no[..]kā mūsu valsts gaišāko laiku, apšauba sūtņu pilnvaras un uz[..]ūk visām tām trimdas organizācijām un personām, kas varētu [..]us „apdraudēt."

Ja vispār kādam var pārmest demokratisku principu ignorē[..]nu tīri personīgos nolūkos, tad tikai pašiem parlamentāriešiem, [..] tikai viņi, apzinādamies, ka vēlēšanu ceļā netiks ievēlēti, uz vis[..]asāko noraidīja tiešās vēlēšanas, izraugot LNP locekļus. Ka [..]arlamentāriešiem šai organizācijā (LNP) bija svarīgi atrasties [..]kai tādēļ, lai aizkavētu tās darbības izvēršanu pretēji viņu, resp., [..]atvijas Centrālās Padomes nodomiem, pierādīja viņu rīcība vi[..]ī šīs organizācijas (LNP) pastāvēšanas laikā, kad sesijās tālāk [..]ar „principa" strīdiņiem nevarēja tikt. Un tāpēc beidzot šī or[..]anizācija bija „jānolikvidē." Ja tagad jaundibinātās Latvijas At[..]unošanas Komitejas Eiropas Centrs atkal ir izšķīries par poli[..]isko partiju resp., parlamentāriešu pieaicināšanu šās komitejas [..]arbā un kā bijušā LNP, dodot tiem 1/3 delegātu, bet ne dele[..]ātu skaitu, kas atbilstu šo partiju faktiskajam locekļu skaitam [..]rimdā, tad tā ir iešana atpakaļ, un katram uzmācas jautājums, [..]ādēļ tad bija „jānolikvidē" LNP? Vai tikai tāpēc, lai atkal [..]ūtu ko dibināt no jauna un bezmērķīgi spriest?

Šeit gribētos teikt — kungi, laiks atjēgties un aptvert, ka [..]rīdis pašreiz ir pārāk nopietns, lai šauru personīgu motīvu dēļ [..]piekoptu tikai trimdinieku muļķošanas un dulkošanas politiku, [..]izņemot ar to kopējos mērķus un skaidro idejisko līniju, kas [..]trimdinieku saimi vienotu un paceltu cīņas spriegumā par brīvu Latviju.

Latviešu dienas izdevušās labi

LNAK VALDES SĒDE 1952. G. 7. JŪLIJĀ

Valdes sēdē pārrunāja pagājušo Latviešu Dienu sarīkojumu Toronto un citās Kanadas latviešu apmešanās vietās un konstatēja, ka tās visur izdevušās labi un lielā tās vienprātībā. Apmeklētāju visās vietās bijis kupls skaits. Apvienībai paliek gandarījums, ka ar šo dienu labu izdošanos latviešu saime tuvināta un mūsu sūtnis K. Zariņš var paņemt līdzi vislabākos iespaidus no latviešu saimes Kanadā.

Pagājušā padomes locekļu un organizāciju pārstāvju kopējā apspriede noritējusi vienprātības un saprašanās garā un visi aktuālie jautājumi pārrunāti un izdiskutēti, pieejot no latviešu tautas interešu viedokļa. Padomes sēdē atzīts, ka LNAK līdzšinējā uzbūves kārtība paturama, izņemot pārgrozījumus statūtos par organizāciju un draudžu piesaistīšanu centrālai organizācijai.

Sakarā ar mācītāja Fr. Ruperta pārcelšanos amatā ārpus Toronto viņu atbrīvoja no immigrācijas lietu pārziņa pienākumiem Palīdzības nozarē un viņa vietā apstiprināja A. Stašānu, kas jau faktiski uzņēmies kārtot immigrācijas jautājumus.

Priekšsēdis ziņoja, ka Toronto pilsētā, līdzīgi Montreālai, kanadieši nodibinājuši bēgļu palīdzības organizāciju, kuŗas uzturēšanai līdzekļus dod kanadiešu organizācijas un kas rūpējas par Kanadā iebraukušo bēgļu darba sagādi, dzīvokļu apgādi un, ja līdzekļi atļaus, atbalstīt arī viņu kultūrālo dzīvi. Tanī uzaicinātas piedalīties vietējās nāciju organizācijas ar saviem pārstāvjiem. Uzaicinājumu saņēmusi arī LNAK, un tās pārstāvis piedalās šīs palīdzības biedrības sēdēs. Biedrības darbs vēl nav pilnīgi attīstījies, un par eventuālām izredzēm saņemt kādu palīdzību Apvienība turpmāk informēs.

Tuvāko nedēļu laikā visām organizācijām un draudzēm paredzēts jauns apkārtraksts.

Pārrunājot notikušos statūtu grozījumus, atzina, ka ar tiem biedrības un draudzes iesaistītas LNAK. Formāli gan viņas nav biedri kā juridiskas personas, bet var uzstādīt vēlēšanās savus kandidātus, par ko tiks atzīmēts kandidātu sarakstā, un tādā kārtā panākt savu biedru ievēlēšanu un sava pārstāvja iegūšanu LNAK Padomē. Bet bez tā biedrības un draudzes var nākt ar ierosinājumiem un priekšlikumiem LNAK Padomei un valdei, tā faktiski iesaistoties Apvienības darbā.

Sakarā ar šiem statūtu grozījumiem LNAK valde lūdz biedrības, organizācijas un visu konfesiju draudzes pieteikties LNAK, paziņojot savu valžu sastāvu un sēdekli.

LNAK visām biedrībām un draudzēm tad piesūtīs savus informātīvos apkārtrakstus, par kuriem tālāk savus biedrus informēs biedrības vai draudzes priekšnieks.

LNAK Padome pag. sēdē uzdeva valdei izdarīt jaunās padomes vēlēšanas. Sakarā ar to valde nolēma nodibināt vēlēšanu komisiju, pieaicinot tajā Toronto esošo lielāko organizāciju pārstāvjus.

Kultūras un Izglītības nozare paredzējusi rudenī organizēt Kultūras dienas ar koncertiem, priekšlasījumiem u. c., kur iesaistīt visas organizācijas. Domāts arī nākošos valsts svētkus sarīkot ar visu organizāciju piedalīšanos. Par šiem jautājumiem augustā mēnesī paredzēts sasaukt Toronto esošo organizāciju pārstāvju apspriedi.

Palīdzības Nozare 18. novembrī rīkos savu akciju par labu trūcīgiem un immigrācijas atbalstīšanai. Ģimenes dienas akcijas galīgie rezultāti vēl nav zināmi, jo no vairākām vietām nav vēl saņemtas ziņas. Cerams, ka tās drīz ienāks.

Milvokijas DV Apvienības koris

Dubultseksteta dalībnieki, Pirmā rindā no kreisās: V. Kalnītis, A. Grundmanis, diriģents V. Aparjods, E. Starķis un E. Gagainis, un otrā rindā: K. Rūķis, U. Muižnieks, K. Upesleja, J. Peniķis, E. Cinītis, A. Jurēvičs un O. Gilis.

Sešu mēnešu darbā diriģenta V. Aparjoda lietpratīgā vadībā, pateicoties viņa nenogurstošajām pūlēm, mūsu vīru kvartets drīzumā izauga par dubultsekstetu, un šodien tas jau ir vīru koris, kuŗā piedalās ar labām balsīm apveltīti dziesmu mīlotāji. Koris kuplina Daugavas Vanagu un Milvokijas ev.-lut. draudzes sarīkojumus un dievkalpojumus. Līdz šim iestudēti J.Graubiņa, E.Melngaiļa J. Norviļa, L. Vīgnera, A. Jurjāna, J. Kalniņa, V. Baštika un A. Valles darbi, pie kam liela vērība piešķirta jaunajiem trimdā dzimušajiem darbiem. Koris ir jau tik tālu nobriedis, ka šai vasarā domā apciemot kaimiņu DV saimes un nākošajā gadā piedalīties Čikagas dziesmu svētkos.

GĀDĀSIM GRĀMATAS LATVIEŠU SKOLĀM

Jautājums, kam Amerikas Latviešu Apvienības pirmā gadskārtējā Kongresa delegāti marta mēnesī pieķērās ar sevišķu sirsnību un dedzību, bija latviešu skolu grāmatu problēma. Tās arī ir dabiski, ka bez elementārām mācības grāmatām latviešu valodas, literātūras un kultūras laukā nav domājams audzināt latviešu bērnus latviskā garā un paglābt latviešu gara mantas no galīgas iznīcināšanas.

Kongresa delegāti apliecināja un ALA's Kultūras birojs pārbaudīja šādu grāmatu trūkumu latviešu svētdienas skolām un privātai audzināšanai. Kongress uzdeva Centrālai valdei šo jautājumu nokārtot. Kongresam sekojošos mēnešos Kultūras birojs pārbaudīja vairākas iespējas šīs grāmatas izdot. Panākta L. Gaides sarakstītās latviešu gramatikas 3.,4.,5. un 6. klasei izdošana Zviedrijā. Izrādījās, ka H. Kreicera un A. Kurmja sastādīto lasāmgrāmatu „Jaunatnes Pūrs" I daļa, kas paredzēta 5. un 6. klasei, un „Jaunatnes Pūrs" II daļu, kas paredzēta 7. un 8. klasei, privātie apgādi neuzņēmās iespiest, baidoties no financiāla riska. Atlika vienīgi pašai Amerikas Latviešu Apvienībai uzņemties izdošanas izdevumus. Tagad jau parakstīts līgums ar Viļa Štāla, Inc. apgādu Ņujorkā par lasāmgrāmatas I daļas iespiešanu 1000 eksemplāros ar 221 lpp. katrā, maksājot apgādam $1,055, pie kam $400 jāiemaksā nekavējoties pie salikšanas. Grāmata būs galīgi gatava 1952. gada 1. septembrī. Ievērojot visus ar grāmatas izdošanu saistītos izdevumus, grāmatas cena ir nolikta $1.80 par eksemplāru.

Lai Apvienībai būtu iespējams izpildīt uzņemto saistību, lūgums visām latviešu organizācijām, skolu vadītājiem pasūtināt jau tagad nekavējoties vajadzīgo eksemplāru skaitu, piesūtot arī samaksu. Apvienība grāmatas piesūtīs tūliņ pēc 1. septembra. Tā kā eksemplāru skaits nav liels, ieteicams pasteigties ar grāmatu pasūtinājumu. ALA's Kultūras birojs apellē pie tautiešu atsaucības. No tās atkarājas, vai būs iespējams izdot lasāmās grāmatas otro daļu.

Tāpēc, domājot par laviešu skolām un latviešu jaunatnes nākotni, aicinām visus šī darba talkā. Būsim pateicīgi arī par ziedojumiem šim mērķim. Grāmatas pasūtināmas uz sekojošu adresi: American Latvian Association, Inc., 3220 17th Street, N. W. Washington 10, D. C. Lūdzam to darīt tūlīt, jo tas ir ne tikai nepieciešami, bet arī steidzīgi.

Ev. Freivalds,
ALA's Kultūras biroja vad.

M. Celms,
Kultūras biroja izglītības sekcijas vad.

LŪGUMS LATVIEŠU SKOLU VADĪTĀJUS ASV

Lai būtu pārskats par latviešu skolām ASV, kas nepieciešams mācības līdzekļu plānošanai, lūdzam nekavējoties, bet ne vēlāk kā līdz š. g. 1. augustam iesūtīt Amerikas Latviešu Apvienības Kultūras biroja Izglītības sekcijas vadītājam M. Celmam — 60 Bay Driveway, Manhasset, N.Y. sekojošas ziņas:

Kas un kad nodibinājis skolu. Kādās telpās nodarbojas skola, un vai par telpām jāmaksā. Kādās dienās notiek mācības, un no kuŗa laika līdz kuŗam. Skolas pārziņa vārds, uzvārds, izglītība un adrese. Skolotāju vārdi, uzvārdi un izglītība. Vai skolotāji saņem atlīdzību un cik lielu. Ja saņem, tad kas to maksā. Vai skolēnu vecāki maksā skolai kādas nodevas un cik lielas. Skolēnu sastāv pa kl. (no I. līdz VIII) š. g. 15. maijā un kopskaits. Cik grupās 1951./52. gadā bija sadalīti skolēni, un kuŗas klases bija apvienotas. Cik reizes 1951./52. gadā noturētas mācības līdz š. g. 15. maijam. Kas no Latviešu skolu programmām ASV būtu neizpildāms. Kādas mācību grāmatas trūkst skolēniem. Vai skolai ir Latvijas karte, klases tāfele un kāds mūzikas instruments. Vai skolai ir bibliotēka un cik tanī grāmatu. Ja skolai ir bibliotēka, tad no kādiem līdzekļiem ir iegādātas grāmatas. Apmēram kāda daļa no apkārtējiem latviešu bērniem neapmeklē latviešu skolu. Kādi tam varētu būt iemesli un kā tos novērst.

Bez tam latviešu skolu vadītāji, skolotāji un bērnu vecāki informējami, ka Apvienības sekretāriātā pēc augšējās adreses vēl var pieprasīt izsūtīt Latviešu skolu programmas ASV — 47 lp. ALAs Kultūras biroja izdevums. Saturā ticības mācība, latviešu valoda un tautas dziesmas, Latvijas vēsture un Latvijas ģeografija.

KANADĀ

AICINĀJUMS MĀKSLINIEKIEM

LNAK Kultūras un Izglītības nodaļa uzaicina māksliniekus pieteikt savu līdzdalību latviešu izstādē Toronto, no 21. līdz 28. septembrim. Līdzdalība līdz 1. augustam piesakāma tēlotājas mākslas referentam gleznotājam A. Nullītim, P. O. Box 285. Terminal „A", Toronto, Ont. (St.Andrew's Church, Carlton and Jarvis Str.). Tuvāki norādījumi sekos.

EKSKURSIJA UZ LATVIEŠU FARMĀM

Latviešu Agronomu Biedrība Kanadā rīko svētdien, 20. jūlijā ekskursiju uz latviešu farmām Orangevilles apkārtnē. Šajā rajonā, kas ir apm. 60—80 jūdzes uz ziemeļrietumiem no Toronto, latviešu rokās ir jau pāri par 10 saimniecībām.

Nokļūšana uz sapulcēšanās vietu, Alfreda Apses farmas tuvumā, no Toronto puses braucošiem: pa 10 Haiveju līdz Orangevillei, tad pa 9. līdz 7. līnijai, kur būs izlikts zils karodziņš un A. Apse gaidīs līdz plkst. 10 rītā.

Brīvas vietas privātajās mašīnās līdz pieteikt agr. Priedītim pa tel. RI 6245 (pēc pl. 7 vak.) vai agr. Pētersonam pa tel. KE 3884. Turpat līdz reģistrēties personas, kas vēlētos pret mērenu atlīdzību izmantot šo transportu.

MĀKSLAS KURSI UZ SV. LABRENČA KRASTIEM

Le Centre d'Art de Ste—Adele no 7. jūlija līdz 16. augustam atkal notiks vasaras brīvlaika mākslas kursi. Iesākot savu ceturto sezonu, skola sagatavojas piedalīties Ste—Adele's simts gadu jubilejas svinībās. Ste—Adele ir Kanadas Franču ciems 45 jūdzes uz ziemeļiem no Montreālas.

Kursi notiek divās valodās. Māca gleznošanu, mūziku, dziedāšanu, keramikas mākslu, šūšanu, drāmatisko mākslu, baletu, gobelēnu aušanu, koka grebšanu, franču un angļu konversāciju. Kursi ir kļuvuši par neatņemamu sastāvdaļu Sv. Labrenča zaļumniekiem.

Kursos nav mājas darbu, eksāmenu un diplomdarbu, — ir vienīgi prieks īstenot slepenu mākslas tieksmi un mācīties kaut ko jaunu. Dr. Pauls Mansons no Jelas universitātes ir apzīmējis Centre d'Art par ārkārtīgu parādību, Kursos darbojas daudzi Kvēbekas labākie mākslinieki un skolotāji.

Katru otrdienas vakaru pa vasaras sezonas laiku uzved vai nu filmas vai klausās skaņu plates, un piektdienas vakaros notiek koncerti. Sestdienas rītos kritizē klausītāju darbus un notiek atklātas mūsu laiku mākslas diskusijas.

Ste—Adele ir uzplaukstošs zaļumnieku centrs Kanadas slavenās Sv. Labrenča upes krastos ar 37 viesnīcām un 30 mājām. Šī atpūtas vieta pieejama tūristiem cauru gadu.

Jauna latviešu draudze Kanadā

Kičenerā—Vaterlo ir nodibinājusies patstāvība latviešu draudze ar nosaukumu „Kičeneras—Vaterlo ev. lut. latviešu draudze". Draudzes locekļi cer, ka pamazām tajā iestāsies visi Kičeneras—Vaterlo un apkārtnes latvieši, un tādējādi arī mazajā pulciņā tiks stiprināta tautas kopība un koptas mūsu dzimtenes baznīcas tradicijas. Jaunievēlētā valde: Spricenieks (pr-ks), J. Cers (pr. biedrs), Zandersons (kasieris), Elza Kaķis (sekretāre), Eid[v]alds, Kalniņa un Ilze Zommere (valdes locekļi).

Ar šo apsveicu neatkarīgo Kičeneras—Vaterlo latviešu draudzi, tās jauno valdi un darbiniekus. Dievs lai palīdz turpmākajā darbā.

Archibīskapa pārstāvis
prāv. A. Skrodelis.

DARBS un BEZDARBS

Latviešu restorānam 714 Yonge St. Toronto vajadzīgs strādnieks—ce. Vēlama iepriekšēja prakse. Tel.: MI 0391.

DAUGAVAS VANAGI

ZIEDOJUMU IEMAKSAS INVALIDU NAMAM

Daugavas Vanagu Centrālā Valde ar š. g. 3. jūlija rakstu lūdz publicēt sekojošu paziņojumu:

„Daugavas Vanagiem ASV un lūgums citām organizācijām, kuŗas ir savākušas vai savāks ziedojumus Invalidu nama iegādei Vācijā, šimbrīžam naudu uz Vāciju nepārsūtīt, jo mēs kārtojam iespēju to pārvest par augstāku kursu.

Visu savākto naudu koncentrējiet Daugavas Vanagu ASV valdes kasē un nogaidiet mūsu rīkojumu."

DV ASV valdes adrese ir sekojoša: 31-43 Steinway Street, Long Island City 3, N. Y.

DV valde ASV.

ZIEDOJUMI DV MONTREĀLAS APVIENĪBAI

Invalidu Namam Vācijā un aprūpei ziedojuši sekojoši tautieši: (Turpinājums): A. un A. Tirzītis $10.00; J. un V. Zariņš $10.00; O. Kļavenieks $2.00; R. Jansons 2.00; J. Melbārdis $2.00; A. un J. Vītols $10.00; V. un J. Hartmanis $2.00; D. Trinītis $1.00; O. Krādziņš $1.00; G. Strautiņš $1.00; L. Bisenieks $1.00; V. Pētersone $1.00; M. Skuja $2.00; K. Virkavs $5.00; R. Vītiņš $5.00; Z. Feldmanis $1; O. Saulājs $5.00; M. Grasmanis $5; A. Putniņa ģim. $5.00; A. Sukarševskis invalidu aprūpei $1.00; A. Ķīsis $3.00; L. Cenne $5.00; O. Kļavenieks regulārai aprūpei ikmēnesi $1.00; E. Vītiņš $1.00; R. Vītiņš $1.00.

Valde tencina visiem labvēļiem. Turpinājums sekos.

PAZIŅOJUMS

DV TORONTO BIEDRIEM UN INTERESENTIEM

DV mājā, 123 Huron St., tel. — WA 0792 2. stāvā redakcijas telpās, pirmdienās un trešdienās no plkst. 18—20.30 dežurē nodaļas kasieris vai arī kāds cits valdes loceklis. Minētā laikā var saņemt informāciju un kārtot organizācijas lietas, kā arī pasūtināt laikrakstu Latvija Amerikā. Valde

NESKATI VĪRU NO CEPURES

Kādā Yonge ielas kažoku ādu izstrādājumu tirdzniecības namā ienāk simpatisks kungs, elegantā ielas uzvalkā, kopā ar dāmu, kuŗas franču galvas segas modelis atgādina lidojošu šķīvi. Ausīs mirgo Birka dārgakmeņu karuļi, bet pirkstā zaigo vairāku karatu briljanta gredzens. Abi vēlas aplūkot dāmu kažoka jaciņu. Laipna apkalpošana. Izvēlas 480 dolaru karakuļa jaciņu. Kungs izvelk kabatas portfeli un lepni pasniedz 500 dolaru zīmi. Kasieris pārsteigts. Tad atvainojas un izsteidzas blakus telpās. Kungs saprot gājienu. Viņš acumirklī iekaist, apvainojas un skaļi protestē par neuzticību. Viņa seja dusmu lēkmē līdzinās sārtam burkānam. Izteikdams neapmierinātību ar uzņēmumu, kungs grasās pirkumu atteikt. Tai brīdī atgriežas kasieris laipns bez mēra. „Piedodiet, tas piederas pie veikala," viņš bērna biklumā smaidīdams paskidro, bet sakaitinātais „lauva" raušus izrauj savu naudas zīmi no kasiera rokām un ar lielu žestu iebāž to uzvalka ārējā kabatā un, kaut ko murminādams, steidzas uz izeju. Dāma atvainojas par vīra jūtelību. „Viņš tāds nervozs un ātri apvainojas. Piedodiet!" Tad viņa vieglām dūju kājām panāk vīru, saķer viņu aiz rokas un lūdz pirkumu neatteikt. Viņš žestikulē, bet sieva kā pantera veikli no tās pašas kabatas vīram izrauj banknoti un atgriežas pie kasiera. Nervozais kungs atmet ar roku un izslīd no veikala ārā. Kasieris galanti ievīstī naudu kases atvilktnē, izmaksā 20 dolaru zīmi un iesaiņo pirkumu. Dāma vēlreiz atvaino vīra vājības un priecīga atstāj veikalu ar dārgo pirkumu. Tikai otrā dienā veikala šefs konstatē, ka ērmotais pāritis no „labākām aprindām" viņu piekrāpusi. Kriminālizraugs paplēš acis un teic: „Kungs, skola maksā naudu. Tam blēdim pirmie 500 bijuši īsti, bet otrie viltoti." Šefs noplātīja rokas un noteica: „Šis teātris bija to vērts. Otrs tāds manā veikalā nenotiks."

šs—

LATVIEŠI ANGLIJĀ

Saimnieciskā krize tekstilrūpniekus Bradfordas un Lidzas apgabalā daļa fabriku pārgājušas uz saīsinātu darba laiku, parasti 4 dienām, vai izbeiguši nakts maiņu. Strādnieku atlaišanas gadījumā pirmie cieš ārzemnieki. Latviešu bezdarbnieku nav daudz, jo atlaisto vairums atraduši darbu metalfabrikās, ogļraktuvēs vai būvniecībā.

Latviešiem darbu sameklēt samērā viegli, jo tie ieguvuši labu un apzinīgu strādnieku slavu.

Sākot ar 1951. g. sākusies lielāka izceļošana no Anglijas. Lielākais vairums no izceļotājiem devušies uz Kanadu. Pēdējā laikā radusies iespēja izceļot arī uz Savienotajām Valstīm.

Latviešu Nacionālā Padome tautiešu atbalstā veic lielu nacionālu un kultūras darbu. Tās pārziņā Anglijā darbojas 11 latviešu svētdienas skolas. Tautskolas pirmais izlaidums notika vasarā Bradfordas skolā.

LNLP protektorātā pagājušā rudenī 4 lielākos latviešu centros rīkoja kultūras dienas, kam bija liela nacionāla nozīme. Tā kā šajā gadā LNPL locekļiem izbeidzas pilnvaras laiks, tad Anglijas latvieši rosīgi gatavojas janām LNPL vēlēšanām, kuŗas notiks oktobrī.

Lielu tautiešu uzticību un atzinību iemantojis DVF. To pierāda proporcionāli lielākais dalībnieku skaits no visām emigrācijas zemēm, dalībnieku maksu kārtojumi un lielās ziedojumu akcijas DVF namam un Invalidu namam Vācijā.

Vēl ar atzīmējamām sekmēm darbojas LBL un LKBL.

Londonā darbojas arī Latvijas Atjaunošanas Komitejas Eiropas centra birojs.

Visi šie iestādījumi un organizācijas darbojas savstarpējā saskaņā un ciešā saziņā un atbalstā ar mūsu Latvijas valdības ārkārtējo pilnvaru nesēju sūtni K. Zariņu.

Braucot uz šo zemi, es nesu līdz Anglijas laviešu sveicienus un vislabākos vēlējumus, lai šīs zemes latvieši, kuŗiem materiālās iespējas daudz lielākas, raženā darbā veiktu tos uzdevumus, kas tuvinātu mūsu kopējam mērķim — brīvai Latvijai.

K.

Boļševiki Latvijā vairs nejūtas droši

Latviešu zvejnieki, kas izbēguši uz Zviedriju, saruna ar Amerikas Balss pārstāvi pastāstīja, ka Amerikas Balss latviešu raidījumus Latvijā dzird labi un klausās plašos apmēros. Vislabāk raidījumi dzirdami naktī, kad traucējumu mazāk. Raidījumus klausās arī tādas aprindas, kuŗas komūnisti ieskata par sev uzticamām. Amerikas Balss raidījumu uzsākšana darījusi dziļu iespaidu Latvijā. Izbēgušie zvejnieki ir apmierināti ar AB raidījumu saturu, it sevišķi tāpēc, ka Amerikas Balss ātri reaģē un komentē notikumus Latvijā.

Viens no zvejniekiem izteicās: „Partijas vīri jau dreb aiz bailēm, kad viņiem jāuzstājas atklātībā, jo nejūtas vairs droši par savu varu un savu nākotni."

LASĪTĀJU VĒSTULES

SLAVU BRIESMAS

Latvija 40./63. numurā ir ievietots raksts Slavu briesmas. Par slavu briesmām viņu bioloģiskā nozīmē, operējot ar iespaidīgiem skaitļiem mūsu laikrakstos, ir izteikušies arī prof. Stracs un agr. J. Dağis. Kamēr pasaulē nepastāv dzimstības kvotu reglaments, celt iebildumus pret bioloģisko slavu tautu vairošanās procesu nebūtu nekāda attaisnojuma. No vēstures zinām, ka tautas ir augušas un gājušas bojā. Nekas nav mūžīgs! Pavisam cits jautājums ir slavu briesmas politiskā nozīmē. Šķiet, ka baidīties no kāda politiska panslavisma tagad un diezgan tālā nākotnē nav pamata. Var gan būt runa, it īpaši zīmējoties uz Baltijas tautām, par viena slavu nozarojuma un pie tam stiprākā — krievu — briesmām. Tās ir un būs. Pašu slavu starpā mūsu dienās nepastāv nekādas nopietni ņemamas apvienošanās tendences. Taisni otrādi, slavu tautas cenšas diferencēties, dzīvot katra savā neatkarīgā valstī. Nevienai no slavu tautām nav ne tikai vēlēšanās saistīties ar kādreizējo panslavisma centru — Maskavu, — bet tās to uzskata par verdzības simbolu. Visspraigāk pret Krievijas imperiālismu un par tās sadalīšanu nacionālās valstīs cīnās ukraiņi, otrā pēc lieluma slavu tauta. Ne tikai citās valodās runājošās slavu tautas negrib neko dzirdēt par apvienošanos panslavismā kopā ar krieviem, bet pašas krievu tautas citadelē pūš nepatīkami un stipri sairšanas vēji. — Krieviski runājošie kazaki neieskata sevi par krieviem, bet atsevišķu kazaku tautu un vēlas dzīvot atsevišķā valstī. Kazaku ir apm. 12 milj., Krievijas dienvidos, blakus Ukrainai, tie apdzīvo ļoti auglīgus apgabalus ar dažādām dabas bagātībām un noslēdz pieeju pie Kaspijas un Melnās jūras.

Pat Novgorodas krievu intelliģencē pastāv virziens, kurš pierāda, ka tikai viņu dzīslās rit tīras slavu asinis, kaļ viņi nav bijuši zem tataru jūga un līdz Jāņa III un Jāņa IV laikam dzīvojuši patstāvīgā republikā un tāpēc nevēloties būt slavu — tataru — somu — ugru jaukteņu lielkrievu — virskundzībā.

Staļins pēdējā karā tiešām nav glābiņu meklējis ne pie Marksa, ne Ļeņina, bet gan pie bij. Krievijas cariem, ģenerāļiem, ortodoksās baznīcas, grāfa L. N. Tolstoja rakstiem (Karš un miers) un panslavisma, jo pēc Hitlera un Rozenberga teorijas visas slavu tautas bija paredzētas likvidēšanai.

J. Saliņš

TRIMDAS saulainās un ēnas puses

DIVU SŪTŅU DIVĒJĀDAS NOSTĀJAS

Igaunijas diplomātiskais pārstāvis ASV, ģenerālkonsuls Kaive, atsacījies piedalīties nodibinātās igauņu centrālās organizācijas dibināšanas kongresā un tās darbībā vispār, pamatodams šo nostāju ar to, ka viņš kā Igaunijas valdības pārstāvis nevar ieiet vietējās apvienības darbībā, jo viņam jāstāv pāri visām apvienībām.

Šis Igaunijas sūtniecības vadītāja viedoklis ir daudz krasāks par to viedokli, ko ALA's kongresā Vašingtonā šī gada martā izteica A. Neparts un J. Vinters, lūdzot mūsu sūtni ASV J. Feldmani padomāt, vai viņam kā Latvijas sūtnim vajadzētu vadīt kongresu un vai nebūtu labāki, ja viņš kongresā piedalītos tikai kā Latvijas sūtnis, bet nevis arī kā kongresa techniskais vadītājs. Kaut arī ALA's valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš kongresu atklājot teica, ka kongress ir kongresa delegātiem, tomēr mūsu sūtnis balotējās kongresā blakus bij. LCK priekšsēdim H. Klarkam par kongresa vadību, bet H. Klarks, A. Neparts un tie kongresa delegāti, kas balsoja par H. Klarku, no zināmām aprindām tika ļoti bargi nosodīti.

MET AKMENI UZ MIRUŠIEM

Katoļu Vēstīs Latviešiem izraisījusies polēmika par kara laikā bojā gājušo rakstnieku Albertu Sprūdžu. A. Rubulis, aizstāvot A. Sprūdžu un viņa fonda nodibināšanu, saka šādus vārdus: „Latgalei un latviešu katoļiem A. Sprūdžs bija pirmais, kas cienīgi nesa rakstnieka vārdu. Bet tie paši, kas reiz bija lepni Sprūdžu dzirdēt rakstnieku vakaros, skolu izlaidumu aktos blakus pārzinim un priesteriem, šodien, egoisma piesūkušies, nostājas pret viņu un pārmet, ka Sprūdžs bijis slikts katolis, viņa stāsts „Krucifiksa pašnāvība" esot pat antikatolisks, un uzbrūk nelaiķim pat par darbošanos citā partijā, it kā viņam būtu jāsastāv viņu partijā. Kad lielais ķīniešu filosofs Konfūcijs ceļoja pa savu dzimteni, kādā provincē viņam teica: „Pie mums ir godīgi un taisnīgi cilvēki. Ja tēvs noziedzas, dēls slēpj viņa vainīgumu. Ja dēl noziedzas, slēpj tēvs. Arī tas ir godīgums un taisnīgums." Bet mums jau nevajadzētu vairāk slēpt par Sprūdžu, kā tikai tik daudz, cik slēpjam par sevi. Sprūdža fonda mērķis nav uzsvērt Sprūdža kļūdas, bet labo viņā. Un tas, kas domā, ka ir bez kļūdām, lai pirmais paceļ roku un met akmeni Sprūdžam ,tad vieglāk varēs ieraudzīt savas kļūdas. Ja izcilā esejiste, rakstniece un zinātniece Dr. Zenta Mauriņa, augsti vērtēdama Albertu Sprūdžu, viņa fondam ziedoja 50 dolaru, atraujot no savas trūcīgās dzīves, tad arī tev, Sprūdža pretiniek, būtu jāpadomā, vai nav jāsit krūtīs un jālūdz, lai nelaiķis piedod tavu muļķīgo nostāju pret viņu vai vismaz jāapzinās, ka nav kristīgi pelt mirušu kristieti."

Un turpat tūlīt L. Latkovskis met akmeni uz Sprūdžu: „A. Sprūdžs bija karjerists, kas no stipri kreisā virziena pārsviedies pie diktātūras un par Latgales ļaudīm rakstīja pikantērijas un jēlības, lai smīdinātu savus maizes tēvus. Par to viņam diktātūras režīms svītroja uzdzīvē radušos parādu pāri par 2.000 latu. Laikmetīga balagana (Plaujas svētku teksti) producēšana bija darbs pret labu samaksu un pie tam — uz pasūtinājumu, kas vienam gara darbiniekam ir apkaunojoši. Prof. Lautenbachs latviešu literatūras lekcijās nebaidījās teikt par Veidenbaumu: „Dzērājs." (No turienes nāk pesimisms un mazvērtības kompleksi). Un beidzot, arguments, ka Sprūdžs ir liels katoļu rakstnieks, — liecinot fakts, ka Dr. Zenta Mauriņa Sprūdža fondam ziedoja 50 dolaru."

Lai ļaudis labāki saprastu šo L. Latkovska „spīdošo" loģiku polēmikā, atgādināšu L. Latkovskim dažus „vēsturiskus" faktus, ko viņš, acīmredzot, jau piemirsis. L. Latkovskis baudīja tās pašas „diktātūras" labvēlību un ieņēma labi atalgotus amatus un arī meta akmeni mirušajam, bet ne dzīvajam diktātūras režīmam. Esmu bieži bijis kopā ar L. Latkovski ļaudīs un vairākus gadus dzīvojis ar viņu zem viena jumta un nekad neesmu piedzīvojis, ka L. Latkovskis būtu atteicies pat no mežrozītes". Atkārtošu paša L. Latkovska vārdus: no turienes nāk pesimisms! Arī polēmikā.

Saturns.

Māju rentēšana, pirkšana un celšana

Nekustams īpašums (real property, real estate vai realty) ir zeme un arī viss, kas uz tās pastāvīgam nolūkam uzcelts: ēkas, žogi, ūdensvads. Tur pieder arī viss uz attiecīgā zemes gabala augošais, ja tas ir neatņemama daļa no zemes. Arī ražu pieskaita nekustamam īpašumam, ja tā nav jau novākta un izlietota.

Kanadas nekustamu īpašumu tiesību pamatā ir Anglijas lēņu tiesības, pēc kurām karalis dāvāja lielus zemes gabalus saviem vasaļiem jeb lēņu kungiem, lordiem, par to pakalpojumiem karalim. Savukārt lēņu kungi atdeva mazākus zemes gabalus saviem brīvzemniekiem par zināmiem pakalpojumiem. Viszemākā pakāpē ierindoja dzimtcilvēkus, kas bija īstie zemes apstrādātāji.

Vārds nomnieks jeb rentnieks angļu valodā — tenant ir cēlies no latīņu valodas vārda „teneo" un nozīmē „es turu". Zemes tiesības Kanadā ir pārveidotas no Anglijas ieražu tiesībām. Izņemot Kvebekas provinci, likumi par nekustamu īpašumu iznomāšanu visā pārējā Kanadā praktiski ir gandrīz vienādi. Šoreiz runa būs vienīgi par Ontario provinces nekustamu īpašumu regulējošiem noteikumiem.

Kara laika nomas noteikumi, ko izdeva Otrā Pasaules kara laikā šinī apskatā neietilps. Tos apcerēsim kādreiz vēlāk citā rakstā Nekustamu īpašuma īpašnieka un nomnieka attieksmes nodibina un regulē nomas līgums (lease). Pēc noteikumiem šādi līgumi noligstami rakstveidā, tomēr praksē ļoti daudzos gadījumos parti iztiek tikai ar mutvārdu vienošanos, kādēļ mutvārdu līgums savā ziņā jau ieguvis likumīgu vietu.

Mutvārdu līgums it kā gandrīz nemaz nepastāv līdz tam laikam, kamēr nomnieks nav pārņēmis īpašumu savā valdīšanā. Pēc tam šāds līgums ir tikpat saistošs kā rakstveida, ja viņš noslēgts uz laiku ne ilgāku par trim gadiem. Piemēram, A. mutvārdos apsola B. iznomāt savu māju par $50.— mēnesī un nodot valdīšanā pēc divām nedēļām. Vēlāk A. paziņo, ka māju nevarēs nodot agrāk par diviem mēnešiem, pie kam tad nomas nauda būs $100.— mēnesī. B. tagad nav tiesības celt prasību par līguma laušanu vai zaudējumu atlīdzību, jo līgums nav bijis rakstveidā. Ja pēc pirmās norunas B jau būtu sācis apdzīvot māju, tad A. vairs nevarētu patvarīgi paaugstināt nomas maksu.

Mutvārdu līgumi, kaut arī spēkā esoši, tomēr nav pilnīgi apmierinoši. Bieži vien nomnieks sagaida, ka īpašniekam īpašumā jāizdara remonti, beidzot tomēr izrādās, ka šādu pienākumu tam nav. Ja arī mutvārdu līgumā šie pienākumi bijuši paredzēti, var gadīties, ka tos vēlāk nevar pierādīt.

Ontario nomas līgums nosaka, ka nomas līgumiem, kas noligti uz trim vai vairāk gadiem, jābūt rakstveida, lai tie būtu spēkā esoši. Apgrozībā ir līgumu saīsinātu tekstu veidlapas, kas dabūjamas lielākos rakstāmlietu veikalos. Likums gan nenosaka, ka jālieto šīs trafarētās veidlapas, taču tās ieviessušās praksē. Pēc šo veidlapu teksta nomniekam „svinīgi jāapsolās" šādi pienākumi: 1) samaksāt nomu, 2) samaksāt nodokļus, 3) maksāt ūdens nodevu, 4) izdarīt vajadzīgos nolietošanās bojājumus, 5) turēt kārtībā žogus, 6) nenocirst kokus, 7) iznomātājam tiesības ieiet īpašumā un pārbaudīt izdarītos remontus, 8) bez atļaujas tālāk neiznomāt īpašumu, 9) atstāt īpašumu labā stāvoklī, 10) nomnieks var paņemt līdzi savus piederumus, 11) uguns vai vētras bojājumu gadījumā nomas līgums pārtraucas līdz tam laikam, kamēr neizlabo bojājumus, padarot īpašumu atkal lietošanai derīgu, 12) atļaut īpašniekam zināmu laiku pirms līguma notecēšanas izlikt uz mājas paziņojumus par īpašuma iznomāšanu vai pārdošanu un ielaist mājā personas, kas to vēlas apskatīt. Beigās abas puses vienojas par mājas „klusu baudīšanu" (quiet enjoyment). Pēc savstarpējās vienošanās ikviens no augstāk minētiem noteikumiem var būt atcelts vai grozīts. Vairuma gadījumos noteikumi par nodokļu un ūdens rēķinu samaksu nomniekam tiek svītroti. No visa tā redzams, cik nepieciešami līgumā skaidri paredzēt visus jautājumus, kas saistīti ar īpašuma nomāšanu. Ieteicams tādēļ, ja nu ne tieši griezties pie advokāta, kas maksā krietnu naudu, bet rūpīgi pārbaudīt nomas noteikumus, lai vēlāk nerastos pārpratumi.

Bez līgumos paredzētām saistībām partu starpā parasti rodas jautājumi, kas uzliek vienai vai otrai pusei zināmus pienākumus vai piešķir zināmas tiesības. Attiecībā uz nomas maksu noteikumi paredz, ka tā var būt maksājama vai nu naudā vai graudā, resp. to nolīdzina ar zināmu pakalpojumu īpašniekam. Noma nav jāmaksā uzpriekšu, ja līgumā tas nebūtu noteikts. Tomēr tā jāmaksā stingri noteiktā termiņā, pretējā gadījumā iznomātājs ir tiesīgs celt prasību. Var būt gadījums, ka nomas naudu nomnieks nosūta ar čeku pa pastu neierakstītā vēstulē, kas iet zudumā. Iznomātājs var tad celt prasību par nenomaksātu nomas naudu, jo risks par čeka nenonākšanu adresāta rokās gulstas uz nosūtītāju.

Parastās nesaprašanās starp partiem notiek par nomas maksas paaugstināšanu. Ja iepriekš jau tas nav paredzēts, tad līguma laikā nomas naudu nevar paaugstināt. Par to var būt runa tikai līguma laikam notekot. Ja paaugstināto nomas maksu nomnieks neatzīst, nomnieks paziņo, ka viņš no īpašuma aiziet.

Būt tiesīgam uz nomas objekta klusu vai mierīgu baudīšanu, resp. izmantošanu nozīmē, ka īpašnieks vai kāda cita persona nevar nomnieku traucēt nomas objekta izmantošanā. Tā neievērošanas gadījumā ir pamats prasībām par zaudējumiem vai nomas līguma atcelšanu. Ja, piemēram, ir iznomāta lauksaimniecība, bet īpašnieks pēc kāda laika noskaidro, ka īpašuma robežās atrodama dabiskā eļļa un sāk to izmantot, nomnieks var celt prasību, lai šādu īpašnieka rīcību aizliegtu, jo ar to ir traucēta viņa rīcībā nodotā nomas objekta mierīga izmantošana.

Arvien katrā nomas līgumā būtu skaidri jāparedz jautājums par to, kam pienākas izdarīt vajadzīgos mājas remontus līguma sākumā, lai padarītu māju apdzīvošanai derīgu līguma laikā.

J. Grīslis

(Nobeigums sekos)

ĀRSTU UN SLIMNIEKU STĀVOKLIS KANADĀ

Maclean's Magazine savā 15. jūnija izdevumā publicē kādu brīdinājumu, kas īpaši attiecas uz jaunkanadiešiem, kam vēl nav bijis iespējams ietaupīt kaut cik ievērojamas naudas summas.

Žurnāla lielākā daļa ir veltīta apcerējumam „Slimošanas augstie izdevumi". Raksta autors Sidnejs Kacs sagatavojis pavisam trīs apskatus: par ārstu profesiju, par slimnīcām un par slimnīcu apdrošināšanas plānu. Šī triāde sniedza izsmeļošu apskatu par ārstēšanos, slimnīcām un attiecīgiem izdevumiem.

Kaca pamatdoma ir, ka nopietna slimība var novest ģimeni pie bankrota. Nopietnas slimības financiālo triecienu var mīkstināt iepriekš samaksāti slimnīcu un medicīnisko pakalpojumu segšanas plāni, bet neviens no privātiem plāniem nenodrošina visā pilnībā pakalpojumus, par ko ir samaksāta prēmija.

Četras provinces: Britu Kolumbija, Saskačevāna, Alberta un Ņūfaundlenda jau pieņēmušas lielākos vai mazākos apmēros valdības pārraudzītus veselības apdrošināšanas plānus ar attiecīgām iemaksām. Kacs nāk pie slēdziena, ka veselības apdrošināšanas plāns tikai valsts apmērā var nodrošināt pret smagiem financiāliem upuriem nopietnas slimības gadījumos. Noslēdzot savu apcerējumu sēriju, autors konstatē:

„Zemes trīs galvenās politiskās partijas ir vienojušās, ka nākošais solis šai virzienā ir tāda veselības apdrošināšanas sistēmu radīšana, kas nodrošinātu visus kanadiešus. 1945. gada dominijas provinču konferencē liberālā valdība piedāvāja segt apmēam sešdesmit procentu no izdevumiem, ja provinces būtu ar mieru izvest šādu apdrošināšanas sistēmu.

Bet konstitucionālie strīdi starp Otavu no vienas un Kvebeku un Ontario no otras puses piespieda šo lietu atlikt, kaut gan (federālais) veselības ministrs Paulis Martins vienmēr paskaidro, ka šis jautājums nav aizmirsts. Vēl nesen Martins paziņoja, ka (federālā) valdība apsver īpašu Tautas Vietnieku nama un Senāta komisiju nodibināšanu veselības apdrošināšanas problēmas pētīšanai."

Kāda cita Kaca ziņojumu daļa varētu interesēt Eiropas jauniebraucējus, kam ir medicīniska priekšizglītība. Kanadā nav pietiekami daudz ārstu. Pavisam ir kādi 13.873, kas nodarbojas ar praksi, vai viens ārsts iznāk uz 977 iedzīvotājiem pret 970 iedzīvotājiem 1911. gadā. Kaut gan attiecības starp ārstu un iedzīvotāju skaitu ir palikušas gandrīz tādas pašas, tomēr tagad praktizē daudz lielāks skaits speciālistu, kas aplēš augstākus honorārus nekā 1911. gadā.

„Vai ārstu trūkumu varētu mazināt, ja prakses licences piešķirtu ārstiem, kas ieradušies no Eiropas?" jautā Kacs. Ir bijuši apgalvojumi, ka Kanadas ārstu profesionālā apv. ir mēģinājusi prakses uzsākšanai vajadzīgo licenču izsniegšanu jauniebraucējiem aizkavēt. Kacs domā, ka šis apgalvojums ir pareizs tikai pa daļai. Ārstu licencēšanu kontrolē dažādu provinču ārstu un chirurgu kolledžas (Colleges of Physicians and Surgeons). Bet Kacs turpina:

„No otras puses, lai aizsargātu tu savas intereses, ārstu profesionālā apv. dažās provincēs apzināti noraida gandrīz visus licenču pieprasījumus, neatkarīgi no tam, vai aplikants ir piemērots vai ne."

Kamēr Maclean's Magazine apcerējumi tēmē uz valsts veselības aizsardzības apdrošināšanu, veselības ministrs Martins parlamentā teica, ka šāds plāns būs reālizējams tikai tālā nākotnē. Šādu plānu nevar uzsākt, kamēr slimnīcās nav pietiekami daudz personāla, kas nodrošinātu slimnīcu apkalpošanu.

Pirms kādu plānu varētu īstenot, visu provinču valdībām būtu jādod sava piekrišana, jo veselības administrācija, pēc konstitūcijas pienākas provinču jurisdikcijai.

C. S.

Jauniešu iesvēte Detroitā (Mich.) Sv. Pāvila latviešu draudzē. No kreisās pirmā rindā: Andrejs Nazars, Aina Belte, prāv. K. Birznieks, Mirdza Jakobsone, Aina Vītiņa. Otrā rindā: Eduards Abermanis, Uldis Kļaviņš, Ojārs Svihte un Agris Semaško.

O. Gališa foto.

IGAUNIETE, KAS IZKĻUVUSI NO PADOMJU ELLES

Igauniete Tallija Nelsone, kas pavadījusi četrus gadus padomju koncentrācijas nometnē kopā ar savu bērnu, 8. jūlijā ieradās Ņujorkā un izbrauca tālāk uz Sanfrancisko pie sava vīra — bij. amerikāņu karavīra.

1946. gadā, atrazdamās Vācijā, amerikāņu zonā, viņa apprecējās ar amerikāņu karavīru. Viņas nelaimes sākās ar to, ka viņa gribēja apmeklēt savus vecākus, kas bija palikuši Šverīnā, krievu joslā Trešajā dienā pēc ierašanās Šverīnā krievi apcietināja viņu un viņas tēvu. Viņu apvainoja spiegošanā amerikāņiem par labu un ievietoja koncentrācijas nometnē Meklenburgā. Dzīve nometnē bija drausmīga. Ieslodzītie saņēma dienā 300 gr. maizes un 1 litru ūdensviras. Ik pēc 14 dienām apcietinātos veda pastaigāties 5 minūtes ilgi. Sargi bija krievu čekisti.

Pēc dažiem mēnešiem igaunietei piedzima bērns — meita Brigita. Tā laikam ir vienīgā ASV pilsone, kas piedzimusi aiz dzelzs aizkara. Bērnam neizsniedza nekādu veļu, ja neskaita vecas apakšbikses, kas bija novilktas kādam mironim.

Nometnē bija ieslodzīti 8000 cilvēku, lielāko tiesu vācieši, bet bija arī krievi, kurus vācieši bija atveduši darbos kara laikā. Neviens nezinājis, par ko viņš notiesāts un uz cik ilgu laiku. Ap 80 proc. ieslodzīto slimojuši ar tbc. Apm. puse no ieslodzītiem nomiruši, bet arvien nākuši klāt jauni iemītnieki. Igauniete bijusi kopā ar četrām vācu jaunavām, kuras krievi apvainojuši kādā iedomātā noziegumā. Lai panāktu atzīšanos, krievi iegrūduši vācietes bunkurā, kas piepildīts ar ūdeni. Tur vācietes pavadījušas 24 stundas līdz kaklam aukstā ūdenī, pēc tam „atzīšanās."

1948. g. igauniete pārvesta uz Buchenvaldes koncentrācijas nometni, kur apstākļi bijuši vēl ļaunāki. 1950. g. piepeši visus ieslodzītos krievi nodevuši tiesāšanai vācu iestādēm. Šīs vācu tiesas bijušas parastās komūnistu inscenētās tiesas un lielākai daļai ieslodzīto piesprieda 25 gadus spaidu darbos. Igauniete kā par brīnumu atbrīvota un nosūtīta uz Šverīnu pie mātes. No šejienes viņa nokļuvusi Berlīnē, amerikāņu sektorā un aizrakstījusi savam vīram.

Vīrs pa to laiku bija demobilizēts un atradās Amerikā. Viņš bija pārtraucis savas sievas meklēšanu domādams, ka tā ir mirusi. Vīrs nekavējoties devās uz Vāciju, lai tiktos ar savu sievu un pirmoreiz redzētu savu meitu, kas bija jau četri gadi veca.

Bet te radās atkal jauni sarežģījumi. Krievi bija atņēmuši igaunietei visus dokumentus, tā ka tā nevarēja pierādīt ne personību ne pavalstniecību. Lai ātrāk atrisinātu šos sarežģījumus, abi laulātie nolēma salaulāties otrreiz. Tomēr igauniete arvien vēl nevarēja doties vīram līdz uz Ameriku. Viņai ar bērnu bija jāgaida līdz šim laikam, iekāms tā saņēma iebraukšanas atļauju.

IGAUŅU IESNIEGUMS ČIKAGĀ

Amerikas Igauņu Biedrība, kas apvieno igauņus, ASV pilsoņus, nosūtījusi republikāņu partijas konventam Čikagā telegrammu, kurā izsaka cerību, ka partija, nospraužot turpmākās ārpolitikas līnijas, turpinās cīņu pret komūnismu un spraudīs par savu mērķi Baltijas un pārējo Austrumeiropas valstu atbrīvošanu no krievu jūga.

Līdzīga satura iesniegumu nosūtīs arī demokratu partijas konventam.

IGAUŅU KONSULTATĪVĀ KOPA

Igauņu Konsultatīvā Kopā pie Brīvās Eiropas Komitejas patlaban ir seši locekļi, no kuriem viens pastāvīgi uzturas Zviedrijā un 1 — Kanadā. Septītais loceklis, Penno, pirms dažiem mēnešiem miris. Tagad Kopa apspriež jautājumu par jauna locekļa izraudzīšanu, kas notiks pēc Igauņu centrālās organizācijas ASV valdes pirmās sēdes 19. jūlijā.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

AICINĀJUMS

Amerikas Latviešu Apvienības pirmā gadskārtējā Kongresā šī gada marta mēnesī plaši pārrunāja Apvienības Informācijas biroja darbību un izskanēja noteiktas domas, ka tā jāpaplašina. Apvienības Centrālā valde savā šī gada 21. jūnija sēdē Bostonā arī sīki iztirzāja šo jautājumu un nāca pie šādiem atzinumiem:

1) Lai izveidotu plašu informācijas darbu, ir nepieciešami līdzekļi; 2) līdz šim Apvienībai bijis gandrīz pilnīgi neiespējami financiāli atbalstīt Informācijas biroja darbību; 3) turpmāk īpaši jāpūlas, lai šādus līdzekļus sagādātu.

Centrālā valde konstatēja, ka bez kārtējām biedru naudām Apvienībai ienāk arī ziedojumi. Ziedotāji tos parasti nozīmē aprūpei vai kultūras vajadzībām. Tieši informācijai nozīmētu līdzekļu līdz šim ir bijis maz un tiem bija jānāk no vispārējām summām, bet šis konts jau smagi pārslogots ar izdevumiem pašas apvienības uzturēšanai. Tādēļ centrālā valde nolēma griezties pie saviem biedriem, — kā organizācijām, kā arī atsevišķām personām, lai tie, kam rūp informācijas lieta, ziedotu un savus ziedojumus nozīmētu tieši informācijas vajadzībām, kas, protams, arī tiks ievērots, šīs summas izlietojot. Ziedojumi sūtāmi uz Apvienības adresi un vārdu American Latvian Association, Inc., 3220 17th Street, N. W., Washington 10, D. C., pavadrakstā norādot, kādam nolūkam sūtītā nauda domāta.

Šeit būtu lieki runāt par informācijas darba svarīgumu. Modernā sabiedrībā to uzskata par nepieciešamu priekšnoteikumu sabiedrisku mērķu sekmēšanai. Savienoto Valstu un vispasaules sabiedrību jāturpina pareizi informēt par latviešu tautas traģisko likteni un tās ienaidnieku negēlību. Arī Amerikas latviešu starpā daudz pozītīva var veikt informācijas ceļā.

Mums ir jāatbalsta mūsu Informācijas birojs!

*

Čikagas Antiboļševistiskā Nāciju Bloka Amerikāņu draugu biedrības rīkotajā Antiboļševistiskajā demonstrācijā svētdien, pl. 3 Šopēna auditorijā nacionāliem karogiem un pretkomūnistiskiem saukļiem greznotā zālē piedalījās ap 3000 cilv.: ukraiņi, lietuvieši, latvieši, igauņi, kroāti, slovaki, slovēņi utt. pasvītrojot atsevišķo tautu vienību cīņā pret boļševismu un krievu imperiālismu.

Sapulci atklāja Čikagas American Friends of ABN prezidents adv. Viljems S. Didačs. Par galveno runātāju bija paredzēts Kongresa deputāts Čarls I. Kerstens, kas bija aizkavēts ierasties, bet sapulcei nosūtīja garu telegrammu, kurā uzsvēra, ka Austrumeiropas tautas atbrīvojamas no komūnisma jūga ar Amerikas aktīvu iestāšanos, kā arī aktīvi jāatbalsta šo tautu prestestības kustība dzelzs aizkara aizmugurē.

Otrs ievērojamākais vakara viesis — runātājs radio komentātors un Čikago Tribune reportieris Roberts R. Siegrists republikāņu konventa delegāts asi vērsās pret mērenību apspiesto tautu atbalstīšanā.

Savu tautu prasības un nepieciešamības cīņai pret komūnismu raksturoja katras tautas nacionālie runātāji. Ievērojamāko runu še teica lietuviešu politiķis Antonijs Olis, Čikagas sanitārā distrikta vadītājs, republikāņu konventa loceklis un kandidāts Illinoisas senātora amatam. Olis pasvītroja genosida konvencijas ratificēšanu, ko vēl Savienotās Valstis līdz šim nav izdarījušas. No latviešiem runāja A. Būmanis, uzsverot Atlantijas chartas principu iedzīvināšanu.

Sapulce vienbalsīgi pieņēma rezolūciju, ko nosūtīja abiem republikāņu un demokratu konventiem, prezidentam Trūmenam, Kongresam un Senātam.

A. B.

LATVIEŠU IZCILĀ TENORA

ARTURA PRIEDNIEKA-KAVARRAS

VASARAS

KONCERTS

Toronto

Piektdien, 25. jūlijā, plkst. 20.30 (precīzi) KANADAS LEGIONA zālē, 22 College st.

Hamiltonā

Sestdien 26. jūlijā, plkst. 20.00 konservātorijas zālē, 126 James St.

Programmā: A. DĀRZIŅA A. KALNIŅA, J. KALNIŅA, A. MEĻĻA, T. ĶENIŅA UN J. ĶEPĪŠA DZIESMAS UN PAZĪSTAMAS ĀRIJAS NO OPERĀM TOSKA, KARMENA, TURANDOTA, UGUNĪ UN SERENĀDE NO ARLEKINA MILJONI u.c.

Pie klavierēm komponists TĀLIVALDIS ĶENIŅŠ

Biļetes Toronto un Hamiltonā, sākot ar $1,50 iepriekšējā pārdošanā DV mītnē, 123 Huron St., un LOTUS puķu veikalā, 854 Bathurst St., Toronto

Ciemos pie Artura Priednieka-Kavarras

SAKARĀ AR VIŅA KONCERTU TORONTO 25. JŪLIJĀ UN HAMILTONĀ 26. JŪLIJĀ

SPECIĀLRAKSTS NO ASV

Kastaņu koku paēnā savu fasādi paslēpusi Minnesotas Gustava Ādolfa pazīstamā kolledža, kurā jau kopš vairākiem gadiem par dziedāšanas paidagogu (prof. of voice), darbojas mūsu izcilākais tenors Arturs Priednieks-Kavarra. Lai gan mācību laiks kolledžā beidzies, pasu maestro sastopu dzīvīgu un smaidīgu. Viņš izmeties virskrekla, bez kakla saites, pašreiz kā bei dzis savu mēģinājumu programmu pārdziedot tādaș ārijas, kā: Meijerbēra operas Āfrikāniete Rūdolfa partiju un Nadira ārijū no operas Pērļu zvejnieks. „Zēl, ka jūs te nebijāt mazliet agrāk. Nācās dziedāt tukšai auditorijai — četrām sienām," sasveicinoties atjoko dziedonis. „Bet tāds jau ir katra dziedoņa liktenis, mēģinājumos dziedāt pašam par prieku un kaimiņiem bieži par nepatiku," piebilstu, un mēs ieslīgstam zviedru stila zvilnī. „Šinī mājā visi ruhā zviedriski un cienī viņu tikumus. Tā ir zviedru kolledža," piezīmē Kavarra° Skats apskrej kabineta sienas, kuras rotā zviedru ķēniņu, izcilu mākslinieku attēli un arī paša Bjerlinga portrets ar veltījumu. Uz rakstāmgalda nošu blāķis un pa rokai atdarināts zviedru vikingu kuģis miniatūrā. Tas kalpo kā pelnu trauks. Ārā gan ir neganta svelme, bet tas netraucē nedz mūzicēt, nedz dziedāt. Izrādās, 70 gr. F temperatūrā, kā paidagogi konstatējuši, balss saites nepretojas nekādām iegribām. „Tādā temperatūrā, kad augums nes galā fraku un kakls „iežogots" stērķeles sastīvinātā apkaklē, jāprot dziedāt tā, lai nesvīstu. Šo recepti man atklāja Bjerlings (Metropolitāna tenors, zviedrs, red.), kas savukārt to izdabūjis no Benjamino Džilli. Tā, nu iznāk, ka arī dziedātāja amats jāmācās visu mūžu. Pēdējos gados, saskaroties ar pazīstamiem dziedātājiem Nujorkā un Minneapolē, daudz kas nācis skolai klāt, ko Latvijā nezinājām," paskaidroja dziedonis.

Paņēmis no galda kādu nošu lapu, viņš aicināja zālē. Jutos pagodināts, kad jauneklīgais dziedonis ar samtainu balsi, mani atsēdināja pirmoreiz mūža goda viesa krēslā, bet pats devās uz skatuvi, atkārtot savu mēģinājuma programmu. Ar pacilātu balss košumu atskanēja dziesma Brīnos es, kuru nomainīja Maigums un grēks. Bet tad, kā vidienās, es jutos kā Rīgas Baltajā namā, Toskas izrādē.Ārija — Kādreiz mirgoja zvaigznes, kas ir Priednieka viena no visiemīļotākajām ārijām, mani ļoti aizrāva. Es nejutos vairs saistīts ar zemes smagumu. Gara acīm at ausa brīdis, kad dziedonim pēc šīs operas izrādes Rīgā, vajadzēja parādīties publikas priekšā 33 reizes kā puķu kalnu ielejā. Aplausu dārdi pavadīja katru soli, bet viņa mātei, vecai zemniecei, Latvijas valsts ministri skūpstīja sastrādātās rokas. Ārija bija izskanējusi un pērkondārdu aplausu vietā es vienīgi sirsnīgi aplaudēju. Dižais latviešu dziedonis, kas pag. gadā tenora partiju dziedāja arī Nujorkas lieluzvedumā Dievs, Tava zeme deg, ir atkal man blakus, un mēs pārejam uz pagātni, lai atceretos, kā tas viss sasniegts neatlaidīgā darbā.

Priednieks ir kurzemnieks un savas zēna gaitas Liepājā atceras ar humoru. Sācis dziedāt Liepājas operas korī. Tad solists Volkovs, kuŗa uzmanību saistīja Artūra spējas, bija arī viņa pirmais skolotājs. Kad Liepājas opernieki par jauno censoni smīnēja un neko labu nevēlēja, Volkovs vienmēr drošināja: „Dziedi vien, neklausies neviena. Maize būs un sviests arī virsū." Tā arī iznācis, ka vēlākā laikā un arī tagad, sviesta ir vairāk kā maizes.

Par saviem labākiem balss skolotājiem dziedonis atzīst prof. Loio Bachneru Berlīnē un Džusepi de Luka Ņujorkā. No viņa pirmās uzstāšanās grāfa Rikardo lomā operā Masku balle Liepājā pagājis gan

Arturs Priednieks-Kavarra

ilgs laiks, taču liriskā tenora panākumi vēlākās gaitās apvijuši ap viņu aureola vainagu, kas joprojām nav novītis. Priednieka karjēra, lai tas cik savādi arī būtu, sākās Berlīnes valsts operā, kur viņš dziedāja solo partijas. Tikai tad, kad lielā Berlīne jūsmoja par mūsu tautieti, atvērās acis arī Rīgai, un dziedoni aicināja mājās. Ar viņa ierašanos Rīgā sākās Priednieka-Kavarras laikmets. Operas direktori berzēja rokas par izpirktajām vietām operā. Viņa slava aplidoja Eiropu. Viņš atkal dzied Berlīnes pilsētas operā, tad Čīriches un Gračas pilsētu operās. Seko Buenosairesas slavenā Colon opera. Starplaikā operu viesizrādes un koncerti gandrīz visā Eiropā. Nav īsti saskaitāms, cik operās dziedonis dziedājis. Taču kādas 120 iznāk. Ar visiem koncertiem sanāk milzu skaits — ap divi tūkstoši, bet tas, šodien nav par ieganstu, lai dziedonis dzīvotu tikai atmiņās. Viņš ir tas pats, kas bijis — vitāls darba rūķis, un dienas viņam paiet mēģinājumos un jaunu dziedoņu sagatavošanas darbā Turklāt maestro pats gadā dzied vismaz 20 reizes koncertos. Šīs reizes pieder amerikāņu dziesmu mīļotājiem" Amerikā dziedāts vairākas reizes arī operā, arī Kanadā operās M-me Butterfly un Tarass Buļba. Iestu dētas operas Burvju flauta, Pārdotā līgava, kas uzvestas ar kolledžas mūzikas audzēkņiem. Beigās atklā jās, ka dziedonis gatavojas ielikšmot Toronto dziesmu draugus 25. jūlijā ar izmeklētu vasaras paraugkoncertu. Koncertu atkārtos arī Hamiltonā 26. jūlijā. Abās pilsētās viņš dziedās tās ārijas un dziesmas, kas viņa koncertos un operu izrādēs gūst vislielāko atsaucību. Noskaidrojās, ka Priednieks uzņēmis savā programmā arī apdāvināta komponista Tālivalža Ķeniņa tenora partiju Glāsts ar dzejnieces Zīnaidas Lazdas tekstu. Kā saka, pats maestro: „Glāsts ir tik lirisks, ka komponēts tīri vai viņa balsij Dziedot šo dziesmu, es pats uz mirkli pārceļos pāri trauksmainai laika telpai."

Programmā būs vairāku latviešu komponistu skaistākās dziesmas, tāpat arī vecās italiešu dziesmas.

Ir vēla pēcpusdiena, kad atstāju Sv. Pētera ielas Gustava Ādolfa kolledžu. Priednieka vadītā automašīna strauji salecas, un dziedonis steidzas uz nokavētām pusdienām, piekodinot neaizmirst sveicināt Toronto laikraksta lasītājus, dziesmu un mūzikas draugus"

Sv. Pēterā, Minn.

M. Grīnbergs

DR. V. NĀGELS IEGUVIS ĀRSTA TIESĪBAS

Mūsu pārstāvis Klīvlandē apciemojis Dr. V. Nāgeli, kuŗš Ohaio valstī ieguvis ārsta tiesības. Dr. Nāgelis laipni paskaidroja:

„Ārsta tiesības ieguvu 1951. g., un arī vēl tagad latv. ārsti, kas beiguši Latv. universitāti līdz 1943. g. var iegūt ārsta tiesības, pieteicoties personīgi pie Columbus, Ohaio medicīniskās pārvaldes sekretāra, kuŗš tad individuāli izšķir, vai kandidāts ārsts atbilst viņu prasībām. Pavisam Klīvlandē esam 14 latviešu ārsti un visi strādājam savā profesijā, vairums slimnīcās kā asistenti, izpelnot ap $200 mēnesī un uzturu, kamēr ārsti ar prakses tiesībām nestrādā neviens zem $500 mēnesī. Amerikāņu ārstu nostāja pret latviešu ārstiem ir ļoti labvēlīga un tie izrāda dzīvu interesi par ārstēšanas metodēm Latvijā un vispār Eiropā. Domāju, ka latviešu ārstiem materiālā ziņā būtu daudz izdevīgāki strādāt privātā praksē. Latvijā strādāju Vēža slimību apkaŗošanas institūtā Rīgā, un tagad Klīvlandē strādāju kopā ar kādu amerikāņu ārstu privātā praksē. Iesākt privātu praksi patstāvīgi šeit nav tik viegli, jo katram amerikānim ir savs mājas ārsts, tādēļ arī strādāju kopā ar amerikāņu ārstu, lai vietējie pacienti varētu labāk ar mani iepazīties un tā iegūtu viņu uzticību. Arī daudzi tautieši griežas pie manis pēc palīdzības, jo man ir iespēja izdarīt vajadzīgās izmeklēšanas un ievietot slimnīcās.

Bez tam Dr. V. Nāgelis ar kundzi piedalās jo rosīgi vietējā latviešu sabiedriskā dzīvē.

K. Irbenieks

AMERIKĀŅU ĪPATNĪBAS

VĒSTULE NO ASV

Šī gada sākumā visa civilizētā pasaule atzīmēja ģeniālā skaņu liel meistara L. van Beethovena 125 nāvesdienu. Arī musu pilsēta Ročestera, N.Y. atradās šai noskaņā, būdama ļoti rosīga mūzikas mākslas popularizēšanā un koncertu sarīkojumu zņā cienīgi nostādamās otrā vietā aiz Ņujorkas: nepaiet nedēļa, kad nebūtu iespējams noklausīties kādu populāra solista, koŗa vai orķestŗa koncertu. Tā še notika L. van Beethovena piemiņai veltīts koŗa un orķestŗa koncerts, kuŗā piedalījās 250 koristu un ap 120 orķestrantu. Un tiešām, jāliecina, ka šis Eiropas mūzikas ģenijam veltītais sarīkojums mākslinieciskā ziņā izdevās spīdoši.

Bet, kā jau tas te tik parasts, netrūka arī dīvainību: koncerta programmā kā syarīgas bija ievietotas divas piezīmes: „publiku lūdz neaplaudēt" un „koncerta zālē nesmēķēt." Eiropietim tās pašas par sevi saprotamas lietas, sevišķi nāves dienas atcerē. Bet maldījās tie, kas iedomājās, ka amerikāņi paši priekšrakstiem sekotu: sacēlās vesels aplausu viesulis un kad pēc pirmā puslaika publika devās gaiteņos atveldzēties, daudzi neizturēja un jau koncerta zālē aizkūpināja cigareti. Jāpriecājas, ka amerikāņos netrūkst daudz draugu klasiskajai mūzikai, bet tai pašā laikā varēja vērot ievērojamu procentu apmeklētāju, kas nācis pademonstrēt savu jauno tērpu. Nav nekas neparasts, ja koncerta laikā sūkā bonbonkas vai košļājamo gumiju. Ja nu to dara uzmanīgi, varētu pieciest. Bet mums blakus gadījās klausītāji, kas nesavaldīgi lobīja ārā saldumus no čaukstošiem papīriem, bet pulciņš vecāko klašu skolnieču lasīja laikrakstus un žāvājas ... Kādā sekojošā koncertā, kas tika ļoti plaši reklamēts, tiešām arī bija izdevība noklausīties kādu jaunu, briljantu pianistu, kas tiešām bija virtuozs šī vārda labākajā nozīmē un spēlēja ar apbrīnojamu mākslinieciskū izjūtu. Šoreiz programmā bija atstāta tikai viena piezīme (par nesmēķēšanu), kuŗu arī šoreiz neievēroja. Mākslinieks tiešām izsauca aplausu viesuli un vairākkārt parādījās publikai, līdz bija jāsniedz piedevas. Taču vienā iznācienā tas bija pamanījis, ka kāds karsts apbrīnotājs pirmajā rindā gatavojas viņu padarīt nemirstīgu un rikojas gar fotokameru. Mākslinieks stiprā balsī tam uzkliedza un bargi nostrostēja nesavaldīgo pielūdzēju.

Nopietnas mūzikas koncertos arī Amerikā visā savā dižumā parādās nemirstīgie, Eiropā dzimušie lielmeistari, kuŗu slava vēl tagad turas augstu virs skaņu mākslas horizonta. Arī Amerikā nav iedomājams nopietnas mūzikas koncerts bez Čaikovska, Vāgnera, Bēthovena, Šūmaņa, Šopēna u. c. Bet ja arī starp amerikāņiem atrodami šīs mūzikas cienītāji, netrūkst tādu, kas dižo meistaru skaņu rakstu izmanto pavisam citiem nolūkiem un pat līdz nejēdzībai sakroplo to, kas nācis no lielā radītāja sirds un mākslinieciskās varenības. Amerikā ir daudz dažādu brīvību. Bet ja šo lietu ir par daudz, tad jau tās pārvēršas nožēlojamās vaļībās. Tā, piemēram, nav nekāds retums dzirdēt radio raidījumus, kuŗos lielo meistaru darinātie motīvi izmantoti kādas dejas sacerēšanai. Daudzas reizes esmu dzirdējis, kā Tannheizera (R. Vāgnera opera) brīnišķais dziedājums par vakara zvaigzni „pārstrādāts" kādā straujā „šlāgerī" un pārraidīts klausītājiem. Tāds pats liktenis Flotova operas Marta melodiskajiem motīviem, bet Dvoržaka Humoreska tika izkliegta kādā cāļu konservu reklāmā ... Liekas, ka daudzi amerikāņi zina arī J. Štrausa vārdu un viņa nemirstīgo valšu rindu, kurus bieži vien dzirdu atskaņotus eiropejiskas mūzikas raidījumos. Taču kādam amerikānim, suņu barības fabrikantam, bija iepaticies savas preces reklāmēšanai izmantot Pie skaistās zilās Donavas, kur vijīgi plūstošā valša melodija bija izraibināta ... suņu (pie tam izsalkušu!) rējieniem.

A. Vilks

Nodibināta Kanadas italiešu teātŗa trupa

„Masu iecelošana no Eiropas Kanadā dod iespēju pacelt tās teātŗa mākslas līmeni," teica Bruno Mesaglio, 40 gadu vecs jaunkanadietis, kas pirms trim gadiem ieradies no Italijas.

Masaglio bijis teātŗa direktors un režisors Italijā un Holandē, kur tas pavadījis kaŗa gadus, un viņš tagad uzņēmies Toronto italiešu jaunkanadiešu teātŗa trupas direktora pienākumus.

Masaglio domā, ka „Kanadas drāmatisko mākslu var ievērojami pacelt" un ka to varētu veikt talanti, kas nāk no Eiropas.

Galvenais Kanadas teātŗa trūkums ir tas, ka par maz cilvēku par to interesējas, viņš teica.

„Intereses trūkuma dēļ," viņš nobeidza, „tik daudzi talantīgi kanadieši, no kuŗiem iznāktu pirmās šķiŗas aktieŗi, vai nu dodas uz Savienotām Valstīm vai vienkārši neizmanto savus dabiskos dotumus un pievēršas citām profesijām."

C. S.

Krievi esot izgudrojuši radio

Padomju Savienībā un satelitu valstīs nesen atzīmēja „radio dienu", izceļot radio nozīmi sociālisma celšanā. Pie šī gadījuma visai pasaulei tika paziņots, ka nevis Markoni, bet krievu zinātnieks Popovs esot izgudrojis radio. Popovs esot strādājis 10 gadu, lai konstruētu radio uztvērēju, bet Markoni esot nozadzis viņa atklājumu un uzdevies pats par radio izgudrotāju.

Arī „Cīņa" pievienoja savu balsi slavas dziesmu korim, kas cildināja Maskavu kā radio attīstības centru vispasaules apjomā. Pretstatā Maskavai kapitālistisko valstu radio stacijas visu savu vērību piešķiŗot tikai „kaŗa kūdīšanai". „Cīņa" tālāk saka: „Nav brīnums, ka cilvēki ar veselām smadzenēm nicina šādu propagandu un atsakās šādus raidījumus klausīties."

„Radio dienā" samērā maza vērība piešķirta televīzijai. Krievi gan nepiedēvē sev televīzijas izgudrošanu, tomēr paziņo, ka „tuvākā nākotnē" gaidāmi lieli sasniegumi šinī laukā. Cik var spriest, televīzija Padomju Savienībā vēl ir eksperimentēšanas stadijā, izmantojot šim nolūkam no ārzemēm saņemtos aparātus. Reklamējot līdzšinējos sasniegumus televīzijā, Maskavas radio ziņoja, ka Maskavā un tās apkārtnē esot 7.000 televīzijas uztvērēju.

STIPENDIJU FONDA ATKĀRTOTS LŪGUMS

Lūdz visas personas ASV, kuŗām Latviešu studentu centrālās savienības stipendiju fonds sakarā ar Studentu dienām š. g. martā piesūtīja ziedojumu vākšanas listes, tās nosūtīt iespējami drīz, bet ne vēlāk par š. g. 1. augustu atpakaļ fonda kasierim, neatkarīgi no tā, vai ar tām ziedojumi ir vākti vai nav.

V. Osvalds, LSCS stipendiju fonda kasieris
Mc Cormick Observatory
Charlottesville. Va., USA.

Baltiešu Kristīgo Studentu mītne ceļa jūtīs

Tā ir spidoša baltiešu studentu darba un panākumu vēsture. Uz kaŗa postažas drupām triju gadu nemitīgā darbā Hangelāras studenti pie Bonnas dienām un naktīm cenzdamies, primitīvos apstākļos dzīvodami un mācīdamies uzcēla trīsstāvu celtni ar visām ērtībām. Šī darba ierosinātājs un dvēsele bija agrākais Lietuvas latviešu mācītājs Jāzeps Urdze. Kad būvdarbi šigada pavasarī tuvojās pilnīgam noslēgumam, pienāca ministrijas paziņojums, ka studentu mītnes celtne ir nepieciešama vācu robežsargiem, kādēļ tās īres līgums uzteikts un iemītniekiem jāizvācas mēneša laikā. Tas bija smags, pārbaudījums studentiem un mītnes vadītājam J. Urdzem. Kas notiks tālāk? Vai tiešām triju gadu nenogurstošais darbs un pūles bijušas pilnīgi veltas un bez nozīmes? Pēc nomas līguma noteikumiem Baltiešu Kristīgo Studentu Apvienība bija šo namu izbūvējusi uz sava riska, kādēļ uz līguma pamata nekādu atlīdzību nevarēja prasīt. Palika vienīgi ticība taisnai lietai un Dievam.

Un atkal lieku reizi mēs redzējām nesalauztu un ticības pilnu šīs mītnes veidotāju J. Urdzi.

Tad nāca viens pārsteigums pēc otra par labu studentu mītnei. Vācu valdība izrādīja visdzīlāko izpratni un atzinību lielajam veiktam darbam un apsolīja atlīdzināt visu, kas studentu mītnē ieguldīts materiālos, darbā, pašas valdības ziedojumos (ap DM 80.000) un citā veidā. Te sanāca apaļi DM 120.000, ko vācu valdība apsolīja izmaksāt drīzākā laikā jauna nama pirkšanai vai būvei. Pēc apstākļu noskaidrošanas izrādījās, ka Bonnas tuvumā pirkšanas ceļā baltiešu studentu mītnes vajadzībām iegūstams grāfa Vesterholda pils centrs. Likās, ka tā nav patiesība, bet sapnis. Kaut arī pils dzīvojamā ēka un piebūves prasa lielākus atjaunošanas darbus un DM 125.000 remonta izdevumiem, kam pieskaitāma pirkšanas cena DM 200 000, tomēr šiem milzu skaitļiem J. Urdze ticis pāri kā augsta kalna virsotnei. Un atkal še palīdzīgu roku mītnes iekārtošanai apsolījusi vācu valdība.

Bez tās Baltiešu Kristīgo Studenu Apvienībai šī Annaberga pils būtu palikusi tikai neaizsniedzama gaisa pils.

Kad pirkšanas līgums bija galīgi izstrādāts, un to nācās tikai parakstīt, grāfs Vesterholds nevarēja šķirties no pašu dēstītiem vecaijem kokiem, kas greznoja viņa pili. Kā Blaumaņa Indrānu tēvs, viņš nevarēja šķirties no dižā skaistuma, ko viņš bija radījis un kas deva viņa dzīvei saturu. Viņš prasīja uzņemt līgumā noteikumu, ka šie koki nav izcērtami desmit gadu laikā. Nelīdzēja pretejās puses aizrādījumi, ka tas varētu traucēt jauno saimnieku izbūves plānu un aizēnot logus. Grāfs neatlaidīgi palika pie sava, un baltiešu studentiem vajadzēs viņa gribu ievērot.

No drupu kaudzes līdz baroka stila pilij — ir baltiešu studentu nostaigātais ceļa gabals trijos gados. Un kaut arī priekšā vēl daudz, daudz darba, galvenais jau ir sasniegts, — ticība pašu spēkiem un Dieva svētībai.

E. Blanks.

ROMĀNS

46. turpinājums

Viņa sēdēja ilgi, netraucēta un aizmirsta. Un tā bija labi, kamēr istabu un āru gaismoja diena. Varēja apskatīt avīžu plauktus, izpētīt sīkāki Kristapa seju, palūkoties logā, kur kāds neredzams koks vēcināja rūti melnu zara roku, un vērot vārnu, kā tā lēkā un šķoba zināt gribīgu galvu.

Bet pamazām sniegā iegūla zili pelēka novakare, pret istabas mīksto tumsu logs iezīmējās kā četrstūraina salta acs, un Marijas drebuļi aizvien uzmācīgāki pirbinājās pāri mugurai. Ne lāga snaust, ne nomodā būt. Ar pusausi viņa dzirdēja kā krāsnī otrpus sienai rūc un sprakšķ uguns, kā ārā sniega virpuļi griež ap skursteni vēju, bet otrā pusausī, tā vien likās, sīc tāli vasaras odi.

Galva bija pavisam smaga.

„Dieviņ, mīļais, kur tik ilgi kavējās bērinieki?" Un istaba vairs nelikās mājīga. Netikams svešums glūnēja tumstošos kaktos, pat zem atzveltnes krēsla izlicktām kājām.

„Man ir auksti — karsts un auksts," Marija sūdzējās pati sev. Vajadzēja, vēl Zābās esot, atzīties mātei, ka nejūtas labi, bet gribējās redzēt, kādas izskatās bēres.

Gar rūtīm drāza vēji kā zaķi atglaustām ausīm — tiem aizpūst Kristapa dvēseli debesīs, Dieva rokās. Bet varbūt vēji neļauj dvēselei lidot debesīs, trenkā tepat sniega putekļos.

„Nepūtiet, vēji!" — Marija klabināja zobus. Nekā. Vēji kā spītēdami pieņēmās stiprumā, svilpa un auroja, kā aptrakuši dzinās līdzenumā.

Un lūk, mazā Marijiņa izknosījās no Marijas plakstiem un aizjoņoja līdzi vējiem. Marija pavisam skaidri ieraudzīja apvāršņa malu, kur klajumā sniegs sadzīts augstā kalnā. Tur smailē pret vējiem stāvēja pats Dievs. Ne tas Dieviņš, ar kuŗu Marija diendienā aprunājās un izbēdājās, bet mātes svētdienas Lielais Kungs Dievs — kā taisns koks — un plaukstās viņam spīdēja sudraba ripulis. Jocīgi — it kā mēness, it kā ne. Mākoņi skrien priekšā, te sedz to, te atsedz pliku. Tas taču Kristaps. Dievs valsta viņu rokās, skatās un brīnās: „Kur es tevi tādu likšu? Tu izskaties pēc santīma, bet naudas man nevajag." — „Vai," Marija ievaidējās, „Dievs Kungs, nemetiet viņu zemē, tas ir gabaliņš no mūsu Kristapa. Kristapu šodien ieraka zemē — tas viss kas palika pāri." — „Skopais Putns? Un tu, kas tu tāda, drebule?" Vējš atpūta Dieva balsi līdz logiem, lai arī Marija istabā to dzirdētu. „Es Marija — man salst," Marijas vārdi ķērās zobos, un viņa tikai iekunkstējās. Un tad viņa dzirdēja, kā Dievs aizmeta Kristapu. Gaudodams tas aizritinājās gar logu.

Marija noskurinājās un atvēra acis. Loga spraišļos vējš bija sadzinis jau krtietnu kaudzīti sniega, debesis satumsušas vēl zilākas, bet kaut kur aizmugurē ložņāja bailes. Tās taustījās visapkārt istabai un līda tuvāk atzveltnes krēslam. Kad reizi sirds pieradīs bailēm? Pāri mugurai skraidīja aukstas skudras. Bet pēkšņi tās atkal kļuva karstas, tik karstas, ka Marija izslējās taisna kā truša auss. Vai tur kas nepavīdēja sienā? Pavīdēja, Dievs Kungs. No sienas iznāca apaļa sieva, pagrozījās un ielīda atpakaļ.

„Es esmu nomodā. Ar abām acīm." Marija žņaudzīja pirkstus, vārstīja sauso muti.

„Vēja zaķi, Kristap, mēmā sieva. Kas viņa tāda?"

Tā reiz Kadiķiene līda klausīties pie Putnu mammas durvīm, tā viņa šķieba galvu pie dūmeņa sprugas, bet te nav Zābas. Viņa klusi elsa un gaidīja.

Jā, brīdim paejot, iebrīkšķējās grīda. Bet Zābu žurkas nebrauca līdzi, tās palika mājās, un te grīdas bez spraugām, bez alu caurumiem.

Mariju pārņēma aizvien lielāks nemiers. Drebuļi salīda atpakaļ un puriņāja, nejēdzīgi purināja.

Taču, necik ilgi, viņa atkal redzēja iznākam no sienas Apaļo sievu. Tā ir gan Kadiķiene, kas nedzirdamiem zeķu soļiem pārskrien istabai un nozūd istajās durvīs. Kā gaiss spārns īsi noplātījās gaisma.

Skaties, ložņa. Ošņa, svešu kaktu spiegotāja. Toreiz lija gaŗi, gaŗi rudens lieti, bailes žurku zobiem graužās cauri jumtam, Marija sēdēja aiz dziju groza, grozs pārvērtās Noāsa šķirstā, dziedāja Līnes dzeguzes, lakstīgalas. Te, pēkšņi — „Ošņa, spiegotāja!" Ak, kā sāpēja sirds! Vēl tagad dur krūtīs kā ar karstu adatu.

Marija dzirdēja runājam divas balsis, viena bija Kadiķienes. Un tad atkal vērās durvis, kāds iesteidzās istabā, grabināja sērkociņu kārbu un nāca arvien dziļāki.

Viltīgā Kadiķiene, sarukusi mazāka, domā — nepazīšu. Līdīs atkal slepenās durvīs. Ko viņa tur meklē — Mariju? Nu tad lieni, lieni, Apaļā sieva! Marija metās uz priekšu, ar visu spēku grūdās tuntulei mugurā. Ā — un līdz ar viņu odi, mušas, atzveltnes krēsls ... visa lielā Putnu māja. Gandrīz krišus nācēja ieklupa tumšajā sienā, ne iekliedzās, nekā. Ielidoja kā vistas pūka.

Marija aizcirta durvis. Acīs viņai lēkāja dzirkstis, vaigi un ausis svila krāsns karstumā. Viņai ļodzījās ceļi. Ak, kāpēc nebrauc bērinieki, māte, vēl brīdis un Marijas galva pārplīsīs. Pat matu gali deg, deg acis. Kur bērinieki, kur — kādēļ nebrauc?

Bet bērinieki bija jau sabraukuši. Ārā ieskanējās balsis, suņu nevienādās rejas, un drīzi vien visā mājā dūca kā bišu stropā.

„Ek, tagad derētu kāda glāzīte!"

„Tavu asu vēju, pūš cauri kažokam."

„Mācītājs runāja gaŗi kā Vasaras svētkos."

Ja Marija aizspiedīs ausis, savaldīs ļodzīgos ceļus, tad tur, ļaužu pūlī, kuŗa vidū ir arī māte, viņa būs glābta.

Pirmajā brīdī Marijai apžilba acis. Sveču liesmas, kas plīvoja gaŗos vaska kātos, sāpīgi spoži mirdzināja. traukus un glāzes, svētku gaisma klāja arī baltos kā krīts galdautus.

Varenas, kā ar plānu kausēta zelta kārtu pārlietas Kristapa godības.

Bet kūstošā vaska un ēdiena smaržas uzmācīgi līda degunā, tās šķebināja dūšu un lika aizturēt elpu. Marija pieslējās mazam nomaļus galdam, uz kuŗa bija salikt as saldmaizītes, snīpainas kannas, vācelītes ar medu un dažādām ogu virām. Viņas sasarkušās acis raudzījās visam pāri un meklēja māti. Un tur tā stāvēja istabas otrā galā, balsu krekšķu un smieklu apņemta. Gan, gan viņa pamanīs savu Mariju. Tūlīt bez vārdiem sapratīs, kādā postā Marija. Viņa tūlīt nāks, viņa jau nāk. Nereibsti, galva, negrozieties, griesti, sienas — nāk!

Māte nenāca. Viņa nokļuva Katrīnes varā, kas, nez ko stāstīdama, slaucīja acis un bija gaužām nobēdājusies. Viņa uzgrieza zeltainai godībai muguru un nozuda no redzes loka. Un uzreiz, kur uzradušies kur ne — acīs salēca sīki knisliši, aptumšoja skatu, un Marija iešļūca kaktā aiz mazā saldumu groza.

No krūtīm izlauzās svelmaina elpa, droši vien, virs galvas kusa medus rausiši, odi un mušas sūca cukura graudus. Lai tik ēd, lai kūst, izkūst — viņa pati arī izkusīs.

Sveču gaismai par to bija maza bēda, tā jautri drebināja ļaužu ēnas, te saplūdināda tās daudzgalvainos ērmos, te atraisīdama katru par sevi, tievu un gaŗu, gan platu pāri visai sienai.

Bēŗu viesus aicināja pie ēdamā. Rokas berzēdami un vēl saluma pilni, melnie stāvi sasēda ciešā lokā apgaldu pakavu.

Tur bija Bezgaliene ar abām meitām un to vīriem, brāļi Kamrādi, Vaguļu pilsētas radi, tuvākie kaimiņu saimnieki vai viņu māju rentnieki, aptiekeris ar savu pussievu un vēl citi, un vēl citi, kuŗus te bija atvilkusi ziņkāre, ne bēda.

(Turpinājums sekos).

pei ziedojuši sekojoši tautieši: stu Latvija Amerikā. Valde | un ar lielu žestu iebāž to uzvar-

SPORTS

REDAKTORA P. PLIŠA UZŅĒMĪBA

Paula Pliša vārds trimdā Vācijā parādījās presē rakstos par vieglatlētiku laikrakstā Tēvzeme sporta pielikumā, kuŗa kolēģijā viņš arī darbojās.

Sākoties latviešu sporta rosībai Kanadā, Plīsi tikai pa retam varēja redzēt aktīvi darbojamies sporta laukumā, toties jo aktīvāks viņš bija presē, vadīdams laikraksta „Brīvā Balss", vēlāk Latvija — Brīvā Balss un Latvija Amerikā sporta nodaļu.

LSAK, gatavojoties izdot sporta laikrakstu, par tā redaktoru aicināja P. Plīsi. Viņš uzņēmās šo amatu, labi zinot, cik daudz pūļu tam prasīs laikraksta izveidošana.

Tagad jaunais atbildīgais redaktors ne tikai skata cauri ienākošos rakstus, bet raksta arī pats, seko iespiešanai, veic korrekturu un techniskā redaktora darbu, palīdz kārtot abonementu lietas un, ja atliek vēl laiks, pieliek roku arī laikraksta salocīšanai un izsūtīšanai.

To visu P. Plīsis veic no maizes darba brīvajās stundās. Tā ir sevis ziedošana sporta laikraksta izveidošanai, un atliek vēlēt tam nepagurt.

TRIMDAS SPORTS

Nedēļas sporta laikraksts „Trimdas Sports" iznāk LSAK izdevumā sestdienās, sniedzot ziņas par latviešu un pasaules sporta notikumiem. Izdevēja cer, ka jaunais sporta laikraksts iegūs sportistu atsaucību un būs gaidīts viesis to mājās.

BOKSERIS J. ŠMITS — PRIEKŠZĪMĒTS KARAVĪRS

Mūsu populārais bokseris B. Šmits gandrīz gadu pavadīja Korejas frontē cīņās pret komūnistiem. Par nopelniem Korejas kara laukā B. Šmitu paaugstināja seržanta dienesta pakāpē. Tagad jau vairākus mēnešus mūsu pazīstamais bokseris darbojas par jaunkareivju apmācītāju Nudžersijā (ASV).

AUSTRĀLIJAS LATVIETIS — SPORTA DRAUGS

Laikraksts „Austrālijas Latvietis", atbalstot sportu, šogad izraudzīs un apbalvos latviešu sportistus Austrālijā.

FAUSTO KOPI (COPPI) — GIRO D'ITALIA UZVARĒTĀJS

Itālijā beigušās populārās Giro d'Italia sacensības ritenbraukšanā. Sacensību dalībniekiem bija jāveic 4.000 km distance, kuŗas lielākais ceļa gabals vijās pa Alpu kalniem. Tautā šīs sacīkstes dibināti tiek sauktas par Alpu kalnu pārvarēšanas elli. Kā pirmais mērķi sasniedza italis Fausto Kopi, atstājot otrā vietā savu tautieti Fiorencu Magni. Kā trešais pienāca Ferdi Kueblers (Šveice).

BEZ GOTFRĪDA FON KRAMMA

Vācu visu laiku labākais tenisists G. J. Kramms, ko Hitlers savā laikā ievietoja koncentrācijas nometnē, pēc Vācu kapitulācijas atjaunoja treniņus un jūtami tuvojās savai kādreizējai spēles mākai. To pierādīja labie panākumi starptautiskos turnīros un Vācu meistarnosaukuma iegūšana.

Liels bija baltā sporta mīlotāju pārsteigums, neredzot G. f. Krammu nedz Vimbledonas dalībnieku vidū, nedz arī Vācijas izlasē Devisa kausa izcīņā.

G. f. Kramms paskaidroiis žurnālistiem, ka koncentrācijas nometnē pavadītie gadi un pleca sāpes vinam nelauj pašreiz būt aktīvo vidū un iespējams, ka vairāk tas sacīkstēs nepiedalīsies.

„TOUR DE FRANCE"

Reizi gadā Francijā notiek „Tour de France" ritenbraukšanas sacensības. Tās nenoliedzami ir populārākās sacensības pasaulē, kam ar interesi seko ne tikai paši franči, bet visu zemju sporta laudis, it sevišķi Eiropā. Sacensības risinās vairākas nedēlas un to dalībniekiem jāveic vairāk tūkstošu garš ceļa gabals pa Franciju, Itāliju un Alpu kalniem.

Sacensībām gatavojas un tajās piedalās labākie savu nāciju ritenbraucēji, kuŗu panākumiem ar kāpinātu interesi seko ne tikai sporta laudis, bet arī valšķu vadošie politiķi un sabiedriskie darbinieki. Ir pieņemts atzīmēt, ka priekš dažiem gadiem pēc italieša Bortalli uzvaras Tour de France sacensībā pāvests vinu aicināja pie sevis audiencē un svētīja.

Šogad pie starta starp daudzajiem sacensoniem bija redzami pasaulslaveni ritenbraucēji Robix, Bartalli, Kopi, Kueblers, franču cerība Dotto, Le Guilly u.c.

Beidzoties pirmajam etapam, labākos panākumus guvis holandietis van Steinbergen, kam gan neparedz tālākus panākumus, jo viņš ir tikai labs līdzenuma braucējs.

LIELAIS PIEDĀVĀJUMS

Angļu profesionālam futbolistam Tomam Finnejam, kas ir viens no angļu labākajiem futbolistiem Itālijas futbola klubs Palermo piedāvājis divu gadu līgumu par 10.000 mārciņām, vasarnīcu jūras piekrastē un auto.

LASĪTĀJU IEVĒRĪBAI

Tā kā P. Plīsis uzņēmies Trimdas Sporta redaktora pienākumus, mūsu laikraksta sporta nodaļu turpmāk vadīs A. Jansons, kas sniegs lasītājiem ziņas par jaunākajiem notikumiem pasaules sporta arēnās līdzšinējā apmērā.

GATAVOJAS OLIMPISKĀM SPĒLĒM

Lai gan līdz olimpiskām cīņām vēl atlikusi vairāk kā nedēļa, un paši sacensoni jau atrodas Helsinkos, tad tomēr maza grupiņa kanadiešu vēl nezina, vai viniem izdosies piedalīties sacensībās. Tie ir Kanadas izlases airētāji, kas izturējuši visas pārbaudes, dabūjuši biletes ceļam uz Somiju un jau gandrīz nedēļu dzīvo olimpiskā nometnē un domā cītīgi trenēties. — bet nelaimīgā kārtā — bez laivām. Kuģis, kas veda laivas uz Somiju, pārcietā smagu vētru, un visas laivas ir pilnīgi sadauzītas tā, ka nemaz nav bijis vērts no kuģa nolādēt. Otrā puse šai nelaimes jautājumā ir, ka laivas, kas bija domātas sacensībām vēl šodien atrodas Toronto, jo līdz izbraukšanas dienai laivas, kas bija speciāli būvētas šim ciņām, nebija pienākušas no Britu Kolumbijas satiksmes kavējumu dēļ. Pēc tā brīdī pirms izbraukšanas sadabūja citas laivas un nosūtīja uz Somiju. Tā nu paši airētāji ir gatavi un laivas arī būtu, bet katrs atrodas savā okeana pusē. Pašlaik tiek darīts viss, lai laivas nosūtītu ar lidmašīnām, bet tā kā tas prasa loti lielus līdzekļus, tad gala iznākumu vēl nevar zināt.

Helsinkos pārsteigumu sagādā krievu sportisti, kas visu laiku dzīvoja atsevišķā nometnē nožogotā ar stiepuļu žogu. Šī nometne bija slēgta apmeklētājiem, un arī krievu sportisti netika laisti ārā. Pag. ceturtdien krievi pēkšņi atvēra savus nometnes vārtus un atļāva ieeju kuŗam katram, bez tam arī krievu sportistiem tika atlauts atstāt nometni; to viņi arī izmantoja, dodoties apskatīt olimpisko stadionu. Diplomātiskās aprindās šo soli uzskata par sevišķu gājienu vispārējā krievu ārpolitikā.

IMANTA

APGĀDS IMANTA GARANTĒ IKVIENAM LASĪTĀJAM VĒRTĪGU GRĀMATU SKAISTĀ APDARĒ.

PĀRLIECINAITIES! — NEVILSITIES!

JAUNĀKIE

LATVIEŠU AUTORU DARBI

VILIS LESIŅŠ

DZIRKSTIS

STĀSTI PAR LATVIEŠU TRIMDINIEKIEM
Illustrējis OJĀRS JĒGENS
Brošēts $1.75; iesiets $2.40

EDUARDS SALNA

BADA BIEDI

TORNAS GRĀVRAČA ATMIŅU STĀSTS
Brošēts $1.60; iesiets $2.10

INGRIDA VIKSNA

MUMS JĀBRIEN JŪRĀ

ROMĀNS PAR KURZEMES CIETOKSNI
Brošēts $2.50; iesiets $3.10

O. FREIVALDS

LIELĀ SĀPJU DRAUDZE

PLAŠĀKAIS DARBS PAR BOLŠEVIKU AIZVESTAJIEM UN DEPORTĒTAJIEM LATVIEŠIEM
Izsūtām grāmatnīcām

Dr. H. BIEZAIS

KLRISTIĀNISMS, HUMĀNISMS UN NACIONĀLISMS

GRĀMATA PAR GARA KULTŪRAS PROBLĒMĀM
Iznāk augustā

LATVIEŠU TAUTAS

PASAKAS PAR ZVĒRIEM

BAGĀTIGI ILLUSTRĒTA GRĀMATA BĒRNIEM
Brošēta $140; iesieta $1.90

JAUNĀKIE TULKOJUMI

A. Dž. KRONINS

ZVAIGZNES RAUGĀS LEJUP

ROMĀNS PAR ANGLIJAS OGLRAČIEM
Visas 3 daļas vienā sējumā, 596 lpp.
Brošēts $4.75; iesiets $5.65

A. Dž. KRONINS

CITADELE

SLAVENAIS ROMĀNS PAR ANGLIJAS ĀRSTU DZĪVI
Brošēts $2.90; iesiets $3.60

SALLIJA SALMINENE

KATRĪNA

ZIEMEĻNIEKU SIEVIETES ROMĀNS
Brošēts $3.25; iesiets $3.75

ERIKS KESTNERS

EMĪLS UN BERLĪNES ZĒNI

VISVAIRĀK LASĪTAIS JAUNATNES ROMĀNS.
Illustrēts. Iesiets $1.50

ERIKS KESTNERS

DIVKĀRŠĀ LOTĪTE

POPULĀRĀ JAUNATNESAUTORA JAUNĀKAIS ROMĀNS
Illustrēts. Iznāk augustā

BRĀLI GRIMMI

PASAKAS

SKAISTA GRĀMATA BĒRNIEM AR DAUDZKRĀSAINĀM NIKLĀVA STRŪNKES ILLUSTRĀCIJĀM
Iznāk augustā

Apgāda Imanta grāmatas sava gaumīgā ietērpa un apdares dēļ ir vispiemērotākā dāvana visos gadījumos.

Tās iepriecinās ikvienu.

GRĀMATAS PASŪTINĀMAS IKVIENĀ LATVIEŠU GRĀMATNĪCĀ VAI TIEŠI APGĀDĀ

IMANTA

POSTBOX 292, KOBENHAVN, DANMARK

Grāmatas izsūta uz visām zemēm. — Krājumā visas latviešu grāmatas (193)

ARTURS PRIEDNIEKS — KAVARRA

DZIED

HAMILTONĀ

SESTDIEN, 26. JŪLIJĀ

Es pazinu to puisīti,
Kas rudeni sievu ņems:
Lepni gāja, gari spēra,
Uz acīm cepurīte.

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS

DEJU VAKARS

PIEKTDIEN, 18. JŪLIJĀ, PL. 8os VAKARĀ

UNGĀRU NAMĀ, 245 COLLEGE St.

Dejotājus, seviški tautu meitas, laipni ielūdz TLB

ATSPIRDZINĀJUMI LABA MŪZIKA

(191)

Dr. H. SCHLEIFER

bijušais Vines hospitāļu ārsts ar ilggadīgu praksi

IR PROMBŪTNĒ JŪLIJĀ

583 Bathurst St., Toronto,

Tel. RA 6210 (294

Runā vāciski un angliski

S. VASARĀJA

transporta uzņēmums

»BALTIC CARTAGE«

and MOVERS

izdara transporta pakalpojumus katrā laikā. Tel, OL 1403, Toronto

PIEPRASIET

JAUNĀKO

CENRĀDI.

R. Krūklīša grāmatnīca,

1109 E. Gr. River Ave.,

East Lansing, Mich. USA.

Foto studija

J. PRINCIS

283 St. Anne Ave, Apt. 5F, 5. stāvā,

Bronx 54, New York, N.Y.

Tālrunis MO 9-4880

Veic visāda veida fotodarbus, arī dokumentu fotokopijas. Foto apliecībām, pasēm un pirmiem dokumentiem. Attīsta, kopē, palielina un reproducē.

Uz vēlēšanos izdara foto uzņēmumus mājās, sarīkojumos, kāzās.

Pa tālruni var zvanīt katru dienu!

TAUTIETE, izglītota, vēlas iepazities nopietnā precību nolūkā ar nopietna rakstura kungiem 30—40 g. v. Klusešana garantēta. Ofertes adresēt šī laikraksta redakcijā. — DZIDRA. (187)

PAVASARA MAIZNĪCA

398 QUEEN ST., E.

REGULĀRI PIEGĀDĀ JŪSU PASŪTINĀJUMUS MĀJĀS

Zvanīt EM 4-4993 un pēc plkst. 7 vak. LL 4235 (2a)

Iecelošanas, izcelošanas vīzu, pasu, dzīvokļa, darba un pavalstniecības lietas kārtō

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto.

Tel.: RA 7149. (642)

IZDODAMS nemēbelēts 3 istabu dzīvoklis ar atsevišķu virtuvi un vannas istabu. Coxwell — Gerrard rajonā. Tel. GE 5515 Toronto.

IZDODAMAS divas mēbelētas istabas klusā ielā. Lūdzu zvanīt vakaros no 6—7 Kingsdale 0203. Toronto. (190)

IZDODAMAS nemēbelētas istabas latviešu mājā. Divas garāžas. Toronto. RA 6554. (202)

IZDOD nemēb. dzīvokli (2 ist., virtuve un slēgta veranda.) 933 Dufferin (starp Bloor un College), apskatīt vakaros.

IZDODAMAS 2 istabas ar virtuvi 52 Gifford St., tel. RA 2417, Toronto. (199)

IZDODAMA liela mēbelēta istaba ar mazu virtuvi Toronto austrumu daļā. Tel. RI 5304, Toronto.

JA KĀDS ZINĀTU

JĀŅA VASKA

ADRESI, — VIŅŠ TAGAD IEBRAUCIS NO ANGLIJAS — VAI BŪVUZŅĒMĒJA

INŽENIERA JAUNZEMJA

ADRESI NO HAMILTONAS, ONT.,

Lūdz paziņot Mr. E. BIRZNIEKS, Box 255 EDMONTON, ALTA

Svarīgas ziņas (188)

MĒBEĻU VEIKALS

Bagātīgs jaunu un lietotu mēbeļu krājums dzīvokļiem un kantoriem p. p.:

kanapē, paklāji, šujammašīnas, gultas, ēdamistabu un virtuvju iekārta, pianino utt.

ATVĒRTS KATRU DARBDIENU LĪDZ PL. 8 VAK, RUNĀ ĀRĪ KRIEVISKI.

QUEEN WEST FURNITURE Co,

587 Queen St., W., Toronto, Ont. Telef. WA 6812

TAUPIET NAUDU, IEGĀDĀJOTIES RADIO

Mērķis: Godīgums tirdzniecībā

MURPHY PARTNERSHIPP piedāvā loti labas kvalitātes RADIOFONOGRAFUS, kas ar savu dabisko skaņu un samērā zemo cenu, pārspēj ikvienu citu Kanadas ražojumu. Seviški ieteicams labas mūzikas mīļotājiem.

Interesentiem piesūtīs bezmaksas katalogu

Pārstāvis: V. PRIEDĪTIS, Tel. RA 0093, 361 Euclid Ave TORONTO (198)

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:

1. Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un viņas DV apvienības, nodaļas un hopes ASV un Kanadā.

2. ASV:

A. Lācis, DV Pārstāvība ASV, 31-43 Steinway St., Long Island City 3, N. Y., Yellowstone 2-7843.

A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.

A. Bilmanis, 5710 64th Pl., East Pine, Riverdale, Md.

M. Blukis, c/o Mr. Knopflo, 826 Bechika St., Saginaw, Mich.,

Ed. Dobelis 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.

O. Dikis, latviešu grāmatnīca, R. 2. Waverly, Ohio.

E. Dravenieks, 485 Nostrand Ave, Brooklyn 16, NY USA un Beilomes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma sešanas zālē.

P. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.

Arvids Egļītis, 2123 . 24th Ave. So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.

K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.

J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.

Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.

R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.

Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.

Jānis Miķelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.

A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.

A. Punka, 1417 Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.

J. Paucītis, 2116 North Capitol St. Wash, D. C.

V. Puriņš 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.

J. Runkis, 6225 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.

Julijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 537 James Str., Syracuce, N. Y.

J. Sobolevskis, 2711 „W." St. Lincoln, Nebraska.

G. Šmita grāmatnīca, 19 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.

J. Upesleja, 2518 N. 12th Str. Milwaukee 6, Wiskonsin.

Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.

T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.

Rev. J. Turks 1251. W. Lowell St. Kalamazoo. Mich.

Jāņa Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave, Berkeley 9 California.

3. KANADĀ:

P. Avotiņš, 854 Bathust Str., Toronto. Tel.: KE 3884.

I. Batraks, P. O. Box 1000 Sta. C. Toronto 3, On.

A. Birznieks, 911 Mac Rae St. Niagara Falls, Ont.

A. Cauka, Latviešu grāmatnīca, 1140 Richmond Str., London, Ont. Tāl. 3-8644 W.

Daugavas Vanagu" grāmatnīca 123 Huron St., Toronto, Ont.

V. Dreiķelds, grāmatnīca, 91 Poplar Ave, Kirkland Lake, Ont.

E. Jarševskis,408 York St., Hamilton, Ont.

A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149.

Vilis Kaļiņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2069

Mr. V. Kārkliņš, grāmatnīca, 127 Regent Str., N. Sudbury, Ont.

A. Kainiņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.

V. Kopelis, 609 Yonge Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PI 4596.

Marija Kunčāns, 67, Beulah Ave, Hamilton, Ont.

Artūrs Kivlīns, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.

L. Lidums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.

Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3880

K. Skuja, 20 Williams St., W, Waterloo, Ont.

Mrs. Leonija Ozolkalne, 460. E. 6th Ave., Vancouver, B.C.

V. Ziedīņš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse St., Toronto, Ont.

Oto Zilkalns. 5745 Cote St., Lac Rd. Apt. 3. Montreal.

3. Vācijā

Andrejs Ozoliņš, Apgāds un grāmatnīca, (24b) Eutin/Holst., Reitberg—Kaserne.

Mr. V. Pomelnieks, „DV grāmatnīca", Wilhelmsburg, B 1—8. 14a Ulm/Donau.

Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM. 4.- 3 mēn.: DM 11.-

4. Anglijā

Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 72 Queensborough Terrace London W2

Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēnši 20/-

5. Francijā:

Madame K. Birzniece, 31 rue de Seine, Paris 6.

Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki 3 mēn. 1000 franki

8. Dānijā:

Mr. K. Reitmanis, Box 292, Kobenhavn, Danmark.

Abon. maksa: 1 mēn.: 4.50 D. Kr.

7. Zviedrijā:

Mr. O. Sakārnis, „Latvju Vārds" Postbox 15079, Stockholm.

Abon. maksa: 1 mēn. 4 Zv. Kr

8. Austrālijā:

DV Sidnejas nodaļa, Mr. E. Liepkājis, 35 Robb St., Revesby, NSW.

Abon. maksa: 1 mēn. 8 šilini.

Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.

Mr. A. Priedītis, grāmatnīca „Rīga", 74 Judd St., Morisdale, Sydney.

9. Venecuelā:

Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenai S.— 14, Valencia.

Abon. maksa: trimestris 15.40 bol.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA

ASV: DV. Pārstāvība, 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu **Latvija Amerikā** .....

līdz..... uz..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus aizsūtīt kārtējā DV PĀRSTĀVĪBAI TORONTO

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu dievkalpojums 20. jūlijā, pl. 11.15 Betlēmes baznīcā. **Māc. A. Ozols.**

Detroitas (Mich.) Kristus ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojums notiks 20. jūlijā, plkst. 2 pp. Christ Evangelical Lutheran Ch., 3rd un Philadelphia ielu krustojumā.

Draudzes un mācītāja adrese: 1808 Elsmere, **Detroit** 9 Mich., Dean **A. Birnbaums**, tel. VI 18774.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibiskapa pārstāvis A.Skrodelis (jaunā dzīves vieta) 99 Herkimer Str. Hamilton. Ont. tel.: 70136). **Sadberijā**, 27. jūlijā, plkst. 1 pp.; **Otavā** 17.—20. jūl. (iesvētīšanas dievkalpojums 20. jūlijā). **Prāv. A. Mīlulis** (367 Marvland St., Winnipeg, Man.) **Vinipegā**, 27. jūlijā, pl. 2 pp. dievkalp. sv. Pētera baznīcā.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Street, London, Ont.), **St. Catharinā**, 20. jūl., plkst. 3 pp. dievkalp. Kristus b-cā; **Londonā** 27. jūlijā, plkst. 4pp. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. **Niagara** Falls 2. aug. pl. 6 vak. dievkalpojums Pāvila baznīcā.

Salaulāti: (Londonā) Upmalis Ilgvars Henrijs ar Bangu Ausmu.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon St., E. Hamilton, Ont., tel. 93410). **Hamiltonā** Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave So). 20 jūlijā, pl. 6 vakarā dievkalpojums bērniem, pl. 7 vak. pieaugušajiem. Jaunatnes sanāksme 24. jūlijā, plkst. 7 vakarā.

Māc. A. Priedis (17—8th Str. Noranda Que.). **Virdžinijtaunā**, 20. jūlijā, plkst. 1 p.p. (Angl. b.); **Norandā**, 20. jūl., pl. 5 p.p. (United b.).

Sv. Jāņa Ev.-Lut. Latviešu Draudze, Toronto. Baznīcā 274 Concord Ave, **Mācītājs Arnolds Lūsis;** 50 Dewson St., tel. LO 2510.

Dievkalpojums 27. jūlijā, plkst. 4 pp.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto. tel. MI 1873, baznīcā — PR 1563, **Toronto** sv. Andreja baznīcā, 27. jūlijā, pl. 11 no rīta.

Māc. E. Caune (10827 — 114 Str. Edmonton. Alta: t. 41890) **Letbridžā**, 20. jūlijā, plkst. 3 pp. Kristus Trīsvienības baznīcā.

Kalgarijā, 27. jūl. pl. 5 pp., dievkalpojums Pirmā lut. baznīcā. **Edmontonā**, 2. aug., plkst. 7. vakarā dievkalp. sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Gaudiņš (45000 Grand Blvd. Montreal Que.) **Montreālā** 27. jūlijā pl, 4 pp. dievkalpojums Redeemer baznīcā; laulāti: Ežens Kalniņš ar Ilzi Dzelzkalns, Laimonds Bisenieks ar Veltu Plūmanis. Kristīti: Gita Andersens, Harija un Doremnas m.: Marianna Tērauds Jāņa un Tatjānas meita.

Māc. K. Avotiņš (1091 W. 8th Ave. Vancouver 9, B. C.) **Vankuverā**, 20. jūlijā, pl. 5 pp.

Archibiskapa pārst. A. Skrodelis

Cie

SAI

NOTIKUMU DEGPUNKTĀ

REPUBLIKĀŅU ĀRPOLITIKAS VAIBSTI

Ārpus lielās sanāksmju zāles, kur norisa politiskās cīņas par event. prezidenta kandidātu, republikāņu partijas lietpratēji izstrādā platformu, ko tie kā visas partijas solījumu ieteiks vēlētājiem. Visvairāk smadzeņu darba prasa ārpolitiskās programmas izstrādāšana. Jāliek pamati ārpolitikai, kas nosaka Savienoto Valstu vadītāju lomu Rietumu sabiedroto cīņā pret brīvās pasaules sarkano pretvaru — Kremļa tiranniju. Jārada pamati tādai ārpolitikai, kur dominē brīvās pasaules griba, bet ASV un tās sabiedrotie nav ievirzīti netīkamā lomā, kas uzliek pienākumu uzminēt, kur nāks nākamais komūnistu izaicinājums un kā to atgaiņāt ar mazāk zaudējumiem.

Republikāņu partijas ārpolitikas platformas izstrādāšanā ar abu strīdīgo pušu svētību pieaicinās Dž. Fosters Dalles, kam liela pieredze ASV diplomāta darbā. Agrākās prezidenta vēlēšanās viņš bija paredzēts valsts sekretāra postenim, ja uzvarētu Djuijs. Trūmens Dallesu pieaicināja par īpašu Valsts Departamenta padomnieku. Veicot šo pienākumu, Dalles izstrādāja mierlīgumu ar Japānu.

Paši republikāņi domā, ka Dalles ir īstais vīrs, kas spēj rast kopēju laipu starp diezgan atšķirīgajiem Tafta un Eizenhauera uzskatiem par to, kā praktiski īstenojama cīņa pret komūnismu, lai uz laiku laikiem būtu nodrošināta Amerikas brīvība un labklājība.

Pirmie ārpolitiskās programmas uzmetumi, kas pilnam uzticēti arī presei, gan nedod galīgu ainu par to, ko republikāņi grib turpināt līdzšinējā garā, ko radikāli mainīt. Taču uzmetumi izteic galvenos vaibstus, ko programmas noslīpēšana un nelielie grozījumi nevar pārmainīt.

Programmas meti rāda, ka republikāņu ārpolitiskie padomnieki nemaz neatbalsta bij. prezidenta Herberta Hūvera politiku, kas līdzībās runājot, ieteic izveidot Ameriku par milzīgu cietoksni, kura krastus apjož radaru tīkls un lidmašīnu armādas.

Republikāņu diplomāti domā, ka ir jāturpina cieša un plaša sadarbība ar citām brīvās pasaules zemēm. Tātad, uzturama līdzšinējā vienotā cīņa pret Kremļa agresiju, gan izvēloties citus veidus. Ir daudz balsu, kas prasa dinamisku rīcību.

Tāpat nav ieteikumu atteikties no līdzšinējām saistībām, citiem vārdiem — ASV turpinās darboties līdz Apv. Nācijās, un Ziemeļatlantijas Savienībā. Tas nozīmē, ka ASV tāpat turpinās uzturēt un izveidot jaunas militāras bāzes ārpus dzelzs aizkara territorijas, turpinās materiāli atbalstīt sabiedrotos pretestības spēju celšanā.

Galīgi nofiksējot partijas ārpolitisko platformu, tanī savus vēlējumus varēja izteikt kandidāti. Viņi arī tūdaļ akceptēja uzmetuma principiālās līnijas. Tafts lūdza jaut viņam ieskatīties programmas detaļās, pirms to nodeva akceptēšanai pašam konventam.

Summējot atziņas, kas liktas republikāņu ārlietu programmā, būtu nevietā apgalvot, ka šī programma varētu apturēt atombumbu ražošanu, pasākto lidmašīnu un tanku produkciju vai arī iesaldēt karavīru sagatavošanu pienākumam kaujas laukā. Vienalga, kā arī notikumu risināsies, turpmāk republikāņu partija neapstāsies amerikāņu sagatavošanai brīdim, kad jādara gals pasaules jaunumu jaunumam.

V. P.

PADOMJU SAVIENĪBAS „MIERA GARANTIJAS"

Tikai dažas nedēļas ir pagājušas kopš pieminējām 1940. g. 17. jūniju, kad pirms 12 gadiem Padomijas tanki un karaspēks sāka velties pāri mūsu dzimtenes austrumu robežai. Nepilnas stundas laikā mūsu zemi okupēja komūnisti, jo, lūk, mūsu Latvija rīkojot agresijas aktus pret lielo austrumu milzeni un taisoties tai uzbrukt... Ja vēl toreiz daža laba valsts nepazina, labāk sakot, negribēja atzīt komūnisma imperiālismu, tad tagad gan par to, izņemot satelītus, neviens vairs nešaubās. Tikai ļoti žēl, ka šī skola maksāja brīvību tik daudz valstīm un tautām.

Pēdējos 16 gados Padomijas aktīvā ir vismaz 11 neuzbrukšanas un neitrālitātes līgumu laušana, resp. vienpusīga uzteikšana, ja kaut kas nav vairs Kremlim pa prātam, un vismaz 14 draudzības un savstarpējas palīdzības līgumu pārkāpšana. Te maza illustrācija:

1925. g. Turcijas un Padomijas neuzbrukšanas līgums. 1945. gadā Padomijas uzteikts vienpusīgi.

1926 g. Afganistanas un Padomijas neuzbrukšanas līgums. Oficiāli vēl spēkā, bet 1940. gadā Padomija mēģināja piespiest Afganistanu atdod lielus pierobežas apgabalus.

1926. g. Lietuvas un Padomijas neuzbrukšanas līgums. 1940. gadā Padomija okupē Lietuvu.

1927 g. Persijas un Padomijas neitrālitātes līgums. Pēc Otrā Pasaules kara Padomija 5 gadus turēja savu karaspēku Persijā, lai panāktu territoriālu pagriezienu savā labā.

1932. g. Somijas un Padomijas neuzbrukšanas līgums. 1939. gadā Padomija sāk karu ar Somiju.

1932. g Igaunijas un Padomijas neuzbrukšanas līgums. 1940. gadā Padomija okupē Igauniju.

1932. g. Latvijas un Padomijas neuzbrukšanas līgums. 1940. g Padomija okupē Latviju.

1932. g. Polijas un Padomijas neuzbrukšanas līgums. 1939. g. Padomija okupē daļu Polijas

1935. g. Francijas—Padomijas —Čechoslovakijas savienības līgums. 1939. gadā Padomija atsakās palīdzēt čechiem, Hitleram anektējot Čechoslovakiju.

1936. g Ārējās Mongolijas un Padomijas savienības līgums. Pēc Otrā Pasaules kara beigām Padomija neatlauj apvienoties Ārējai un Iekšējai Mongolijai, padarot pirmo par savu satelitu.

1937. g. Kīnas un Padomijas neuzbrukšanas līgums. Oficiāli bija spēkā līdz 1949. gadam, kad Padomija atzina de iure Sarkano Kīnu. Jāpiemin milzu bagātības, kuras Padomija izvāca no Mandžūrijas

1939. g. Igaunijas un Padomijas savienības līgums. 1940. g. Padomija okupē Igauniju.

1939. g. Latvijas un Padomijas savienības līgums. 1940. gadā 17. jūnijā Padomija okupē Latviju.

1939. g. Lietuvas un Padomijas savienības līgums. 1940. gadā Padomija okupē Lietuvu.

1941. g. Japānas un Padomijas neuzbrukšanas līgums. 1945. gadā Padomija to bez pamata uzteic un okupē japānu pārvaldībā esošos Kīnas provinces.

1941. g Dienvidslavijas un Padomijas neuzbrukšanas līgums. Vienu mēnesi pēc līguma noslēgšanas Padomija pārtrauc diplomātiskās attiecības ar Dienvidslāviju.

1942. g. Anglijas un Padomijas savienības līgums. Oficiāli vēl spēkā, bet Padomija to pārkāpusi vairākkārtīgi sakarā ar Vācijas notikumiem.

1942. g Polijas eksilvaldības Londonā un Padomijas savienības līgums. Pēc Lublinas valdības sagatavošanas 1943. gadā Padomija šo līgumu izbeidz.

1942. g. Anglijas un Persijas un Padomijas savienības līgums. Pēc Otrā Pasaules kara Padomija šo līgumu lauž, neatvelkot savu karaspēku no Persijas. — Šīmdienās Padomija iesniedza Persijai protesta notu par to, ka Persija pienem militāru palīdzību no Amerikas Savienotām Valstīm. Persija notu noraidīja. Nejau nu Padomija tā, kas savās acīs redzēs balķi.

1943. g. Čechoslovakijas un Padomijas savienības līgums. 1945. g. Padomija spiež atdot vinai Baltruteniju. Vēlāk Maskavas ielikteni gāza Prāgas nacionālo valdību.

1944. g. Francijas un Padomijas savienības līgums. Oficiāli vēl spēkā, bet Padomija to vairākkārtīgi pārkāpusi, vissmagāk, atzīstot de iure komūnistisko Vietmina valdību Indokīnā.

1945. g. Nacionālās Kīnas un Padomijas savienības līgums. Padomija atbalsta Maotsetunga komūnistisko valdību ar municiju un ieročiem un beidzot to atzīst de iure

1945. g. Dienvidslavijas un Padomijas savienības līgums. 1949. gadā, kad Tito sāk gāiienu pret kominternu, Padomija šo līgumu uzteic.

1945. g. Polijas un Padomijas Savienības līgums. 1949. g. gadā Maskava nosūta Rokosovski uz Varšavu par kara ministru un pārņem noteikšanu Polijas iekšējās lietās.

1948. gadā Somijas un Padomju savienības līgums. Padomija sniedz vienu protesta notu pēc otras, bez pamata apvainojot Somiju līguma nepildīšanā. Padomijās prese nepārtrauc kampaņu pret miermīlīgo Somiju, ko visa pasaule pazīst par sevišķi lojālu saistību pildītāju.

Ir jau vēl daži citi mazāk svarīgi u. c. gadījumi, bet ar augstāk pieminētiem vien jau ir skaidri pierādīta Padomijas „miera" griba. Kā izsmiekls nāca 1949. gadā Padomijas savienības līguma piedāvājums Norvēģijai, kad tā taisījās pievienoties Atlantijas Līguma Valstu Savienībai. Saprotams, ka Norvēģija šo piedāvājumu noraidīja. Tagad diplomāti rietumos rauc degunus par to, ka tie 1945. gada otrā pusē jau taisījās atzīt Padomijas prasības uz — Afrikas ziemeļu daļu.

Mieru pasaulē var dot ne jau noslēgto līgumu skaits, bet to pildīšanas griba.

J. Liede.

AIZ DZELZS AIZKARA

Rīgas radiofons stāsta:

RAINI CEĻ AUGŠĀ NO KAPA

7. jūlijā paiet 70 gadu, kopš dzimis Baltkrievijas tautas dzejnieks Janka Kupala. Raiņa literatūras mūzejs sistēmatizējis materiālus par Kupalas un Raiņa draudzību, kuri personīgi satikās Minskā 1926. gadā, kad Rainis piedalījās baltkr. rakstnieku kongresā un Baltkr zin. akadēmijas atklāšanā. Pēc atgriešanās Rainis uzņēmās aizstāvēt Latvijā dzīvojošos baltkrievus. Fašistiskai kliķei neizdevās slēgt baltkrievu skolas Latvijā.

Nabaga Rainis — tiklīdz sarkaņaiem kungiem tas izdevīgi, tie ķeŗ Raiņa darbus un mēģina tos izstiept pēc sava mēra. Pat kapā tam nav miera — nu atrasts kāds jauns draugs, ko der pavilkt rampas gaismā.

VĒSTURES VILTOTĀJI DARBĀ

Vēstures un mater. kult. institūta darbinieki š. g. pirmo pusgadu veltījuši prof. Zuša vadībā izstrādātā Latvijas vēstures 1. d. maketa pārstrādāšanai un papildināšanai, saskaņā ar īpašas konferences norādījumiem. Piegriezta daudz lielāka vērība latviešu tautas vēsturiskiem sakariem ar krievu tautu, kultūras vēsturei, feodālismam. Šī 1. daļa iznāks krievu un latviešu valodā š. g. beigās; būs ievietoti chronoloģiski notikumi, sākot ar 8. g. tūkstoti pirms mūsu ēras līdz 1861. g. Apjoms 45 autoru loksnes, 150 illustr., 15 kartes. 2. daļu izstrādā Krastiņa vadībā, kas aptvers laiku līdz oktobra revol. Maketu paredz iespiest un izdalīt plašākām aprindām līdz š. g. beigām. Latv. vēstures 3. d. sastāda Krastiņa un Drīzula vadībā. Šīs pēdējās daļas maketu paredz nobeigt un iespiest nākošā gadā.

„Vēsturnieku" Zuti latvieši atceras jau no pirmā boļševiku valdīšanas gada Latvijā. Tos ko viņš nepaspēja „pierādīt" torģiz, jāiesteidz tagad. Un kāda izskatīsies jaunā pārlabotā un papildinātā Latvijas vēsture, visiem skaidrs bez lasīšanas.

ARĪ MŪZIKA NODER PROPAGANDAI

Koncertā uz zelta un sudraba medaļu vidusskolu beigušo vēlēšanos tikai Rīgas 6. vidusskolas ar zelta medaļu apbalvotā Zaiga Kalniņa vēlējusies dzirdēt latvisku programmu — Vītola Gaismas pili. Visi citi — krievisku: Anita Ozere, Reingarts Lauva, Astrida Rozena, Viola Rugāja, Gunars Dubburs. Atskaņoja lielnieciskāko programmu Padomju jaunatnes maršu, Komjauniešu dziesmu, Miera balodi, Maskavas valsi, Dziesmu par Maskavu, Slavsja naš Russkij car (narod!).

Nav šaubu, ka drīz latviešu jaunatne mājās pavisam aizmirsīs latviskās mūzikas skaņas, tāpat arī tautas dziesmas un melodijas. Tās aizstās jaunceptās „masu dziesmas" un marši Staļinam.

SARKANĀ MIGLA PĀR UNIVERSITĀTI

Pad. Latvijas jaunatnei atvērtas 12 augstskolu durvis Pēd. Latvijā un simtiem — citās republikās. LVU ir viena no lielākām, kas gatavo ar marksismu—lenīnismu apbruņotus kadrus. LVU mācās vairāk kā 3.000 studentu. Šogad 10 fakultātes dos vairāk kā 500 speciālistu: inženieru, ekonomistu, matēmatiķu, fiziķu, ģeografu, bioloģu, ķīmiķu, juristu, vēsturnieku, filologu. Viņi brauks strādāt plašās dzimtenes dažādos rajonos. Tallinā, Minskā, Ukrainā, Altājā, Ļeņingradā, Archangeļskā. Zinātnieki strādā pie plašām un daudzpusīgām problēmām. Studentu zinātniskās biedrības apvieno vairākus simtus studentu. Šinī mācības gadā 1. kursā uzņems 625 klātienē. 75 vakara nodaļā un 175 neklātienē. Mechanikas, inženierzinātņu un filoloģijas fakultātēs tiek organizētas grupas, kuŗās mācības pasniegs tikai krievu valodā. Tāpat kā iepriekšējos gados, mūsu jaunatnei dotas iespējas mācīties Maskavas un Ļeņingradas augstākās mācības iestādēs, kuŗās no mūsu republikas uzņems bez konkursa; būs apgādāti ar kopmītni. Pārbaudījumi būs jākārto pie mūsu LVU.

Aina pavisam skumja: latviešu studentus dzen strādāt uz Altaju un Archangeļsku, mācības grupās pasniedz tikai krievu valodā, citus vilina uz Ļeņingradu un iesloga „kopmītnēs"...? Kas paliks pāri no mūsu jaunās audzes?

LABI AMERIKAS INŽENIERU PANĀKUMI

Jaunais amerikāņu okeantvaikonis United States, kas šķērsoja Atlantijas okeanu jaunā rekordlaikā, ir spožs cildinājums amerikāņu inženieriem. Ir iekārtojama, ir spēju ziņa US tālu pārsniedz savus cildenos priekštečus Queen Mary un Queen Elizabeth. „Lielā dīķa" šķērsošanai US vajadzēja tikai trīs dienas, 10 stundas un 40 minūtes, kamēr līdzšinējā rekorda īpašniecei Queen Mary šī paša attāluma veikšanai vajadzēja 10 stundas un 2 minūtes vairāk.

Namamātes, sarīkojumu un viesību mielastu rīkotājas, iepērcieties

PĀRTIKAS PREČU VEIKALĀ

ARTURA ANŠMITA

274 PARLIAMENT St., TORONTO, TEL. WA 2361

Zāvēti zuši tikai 50c mārc. Iepērkot ne mazāk kā 10 mārc. — 42c

Bagātīgā izvēlē piedāvā eiropejiskai gaumei piemērotas PĀRTIKAS PRECES, kā:

miežu putraimus, kartupeļu stērķeli, safrānu, kardemonu, vaniļas standziņas, ķimenes, magoņu sēklas, kanēli standziņas citronelļu, cigoriņu kafiju riekstus, žāvētus augļus, chalvu, graudu un pūdera cukuru, kaviāru, ķilavas, šprotes, vēžu ļipas, sālītas siļķes muciņās un vaļējas, nesālīto sviestu, taukus un sviestu bundžās, skābu krējumu, ārzemju sierus, mednieku un Tiringas desas, dūmu desas, latviešu un igauņu maiznieku maizes, ūdensklinģerus, kūkas un daudz dažādu citu pārtikas preču.

PIEKTDIENAS VAKAROS PIEGĀDĀ MĀJĀS

Amerikāņu un visu eiropiešu receptes apstrādā augsti kvalificēti eiropiešu un kanadiešu reģistrētie farmaceiti, speciālisti

Mēs pagatavojam un izsūtām medikamentus uz visām pasaules malām. Sainīšus aizsūras zemēm iesaņojam sevišķi rūpīgi un pareizi noadresējam.

Mēs sedzam nodotiem pasūtinājumiem visus pasta izdevumus, maksājam nepieciešamās muitas nodevas, kā arī kārtīgi izpildām vajadzīgās muitas deklarāciju papīrus.

Mūsu krājumā atrodas visādas zāļu tējas, Celsija termometri un arī visi Eiropas mediciniskie preparāti.

IEVĒROJIET MŪSU CENAS:

STREPTOMYCIN — $0.75 gramā. AKNU PREPARATS $7.00 par 10 injekcijām. PENICILLIN — $3.95 par 10 injekcijām, 3 milj. vienības.

Mēs sedzam pasta izdevumus par sūtījumiem uz visām pasaules malām (995)

STARKMAN CHEMISTS

Kanadas lielākā aptieka

463 BLOOR St., W, TORONTO, ONT.

„Dezertieri" atgriezu šīcs Padomijā

Pad. Savienības pretizlūkošanas dienestam ir savi neapšaubāmi panākumi. Visiem vēl atmiņā būs lidotāja pulkveža Tokajeva dezertēšana no Karlshorstas uz Angliju. Pusotra gada viņš strādāja angļu slepenā dienestā MIS kā pretpadomju sektora vadītāja palīgs. Tokajevs bija autoritāte visos Austrumu jautājumos. Tas notika 1947. gadā.

1950. gadā Pad. Savienība nodibināja kopēju dienestu visām satelītu valdībām, lai koordinētu darbību pēc nacionālām īpatnībām. Šo stābu vada ģenerālmajors Tokajevs, kam veikli izdevās iepazīties ar Anglijas slepenā dienesta aģentu sarakstu un metodēm, veikt veikli savu uzdevumu un tikpat veikli atgriezties Pad. Savienībā.

Komūnistu „nacionālajā" pretizlūkošanas dienesta stābā darbojas arī čechu pulkvedis Krupka, polu pulkvedis-leitnants Brasovs, ungāru pulkvedis-letn. Jonnakijs u. c.

Krupka bija čechu pretkomūnistu dienesta vadītājs pie ģen. Prichalas stāba Londonā. 1949. gadā viņš „pazuda."

Brasovs ir tas lidotāju leitnants, kas ar savu mašīnu nolaidās Lincā; amerikāņi to ar sajūsmu saņēma. Amerikā Brasovs dabuja izteikt sajūsmu par amerikāņu sasniegumiem, runāja pat Pentagonā, lai pēc tam atgrieztos Padomijā. Savādi, ka nevienam amerikānim nenienāca prātā, kā veca lidmašīna nākot no Ukrainas, varēja tik noteikti atrast Lincu, ka leitnantam bija jau „cienīgs" vecums (38 g.), leitnanta pakāpei, ka Brasovs runāja savādu krievu valodu, ko kāds vācu novērotājs apzīmēja par krievu valodu ar polu akcentu.

Jonnakijs 1949. gada beigās dezertēja pie amerikāņiem! Zalcburgā to amerikāņu stābs saņēma ar sajūsmu, viņu vadāja apkārt pa Vāciju un Amerikā, līdz viņš 1950. gadā pazuda.

Tādējādi amerikāņu un angļu slepenais dienests atklāti iznerrots, jo visi „dezertieri" atgriezušies Padomijā un strādā tālāk ar saviem īstiem vārdiem.

SŪTNIS — MINDČENTIJA PRATINĀTĀJS

Sakarā ar četru amerikāņu lidotāju atsvabināšanu pret 120.000 dolaru izpirkšanas naudas, amerikāņu laikrakstī apsveic Ungārijas konsulātu slēgšanu un kādu lappusi apraksta no tagadējā Ungārijas sūtņa Vašingtonā Emila Veila dzīves. 1934. g. Budapeštā arestēja komūnistu ārstu E. Veilu. Par apvērsuma mēģinājumu viņu notiesāja ar 15 g. cietumā. Pēc 16 gadiem viņš kļuva par Ungārijas sūtni Vašingtonā. Šo lielo uzticību V. ieguva pēc tam, kad ar zālēm panāca kardināla Mindčentija atzīšanos.

Sarkaniem ieņemot Budapeštu, V. ātri izvirzās uz augšu. Vispirms viņš ir ārstu biedrības vai „ūnijas," kā V. to sauca, priekšsēdis. Šī komisija lēma par katra ārsta darbību nacionālsociālistu valdīšanas laikā. Zīmīgi, ka cieta nevis nacionālsociālistu piekritēji, bet tie, kas cīnījās ir pret viņiem, ir pret komūnistiem. Veils mācēja arī nopelnīt no Ungārijas žīdiem. Kad Ungārija atļāva 3000 žīdiem izbraukt uz Izraēlu, tad Izraēlas valdība pieprasīja no katra immigranta Rentgena uzņēmumu. Vienīgie, kas drīkstēja šos Rentgena uzņēmumus izdarīt, bija Dr. Veils un viņa sieva. Viņi nopelnīja vismaz 30.000 florīnu.

Veilam, kā ministru prezidenta Rakoši tuvam draugam bija uzdots nopratināt kardinālu. To pratināja 82 stundas. Viņu gan nesita, bet viņam visu laiku bija jāstāv kājās. Kardināls bija ļoti satraukts, kad ieraudzīja savu sekretāru Andreju Zakanu sasistu, vienās asinīs, un izdzirda viņu histēriski kliedzam. Kad kardinālu pagība, tad Dr. Veils iedeva viņam aktedronu. Aktedronu pirmoreiz lietoja, pratinot stāba priekšnieku Tuchačevski un sešus augstākus krievu armijas virsniekus.

Pēc aktedrona ieņemšanas kardināla pretošanās spēja sabruka. Pulkvedis Deči, slepenās policijas priekšnieks, kas vadīja pratināšanu, kardināla pratināšanu apzīmēja par visgrūtāko lietu, jo bez aktedrona kardināla „atzīšanās" nebija iespējama.

Šis pats ārsts Veils tagad ir Ungārijas sūtnis Vašingtonā.

Komūnisti un nacisti roku rokā

Bonnā. — Rietumvācijas iekšlietu ministrs R. Lērs izdevis paskaidrojumu, ka ģenerālmajora Rēmera vadītā jaunnacistu organizācija sadarbojoties ar Austrumjolsas vācu komūnistiem. Šo neparasto sadarbnieku nodomos esot arī paredzēts ar varu gāzt pašreizējo legālo Rietumvācijas federālo valdību.

APKĀRT ZEMES LODEI

Rietumberlīnes raidītājs ziņojis, ka kādā krievu šaušanas laukumā Austrumvācijā eksplodējušas V-2 raķetes, pie kam nogalinātas 13 personas un ievainotas 34. Pēc šī nelaimes gadījuma krievi izsludinājuši izņēmuma stāvokli gar Baltijas jūras krastu no Rīgenas līdz Varnemindei un Rostokai. Austrumjoslas drošības policija arestējusi 80 personu par sabotāžu.

*

Ķīnu piemeklējušas tagad arī sieņu briesmas. Rīsu lauki starp Hunan un Hupeh lielā mērā izpostīti, un arī citās provincēs sieņi radījuši lielus zaudējumus. Lai apkarotu kaitēkļus, mobilizēti vairāki miljoni zemkopju, jo tik lieli postījumi nav piedzīvoti pēdējo 30 gadu laikā. Ap 3 miljardi sieņu iznīcināti Cangšas apgabalā vien.

*

Japānā interesantu tradiciju grib ievest Futakavas sievietes. Tās nolēmušas katru 15 mēneša dienu izmantot savā kultūrālā stāvokļa celšanai. Visi mājas darbi šai dienā jādara vīriem.

*

Traks piedzīvojums ar divriteniem gadījies Londonas kantoristam Ovenam. Visnirms Ovens nopircis sev vienu divriteni, kuru turējis pie sevis mājās, bet tad nopircis vēl vienu, kuru novietojis pie kādas pazinas, lai sieva nezinātu, ka viņš kopšo naudu izlietojis divriteņa iegādei. Drīz vien pēc tam sākusies nelaimīgu serija. Visnirms O. nozaga divriteni, kuru viņš turēja pie sevis mājā. Lai to sadzītu rokā, viņš paņēma otro divriteni, bet arī to viņam pēc pāris stundām nozaga.

Drīz vien policija atrada kādu divriteni, kura numurs saskanēja ar tā, kuru Ovens bija pieteicis par nozagtu. Policija divriteni nodeva Ovenam. Pēdējais otrā rītā tomēr sāka šaubīties, vai policijas nodotais divriteņis ir tiešām viņam nozagtais, kāpēc viņš nolēma to nodot policijai atpakaļ, bet divriteņis na to laiku bija pazudis. Pa nakti to bija pievācis kāds policists, kurš tagad apvainoja Ovenu par sveša riteņa piesavināšanos.

Drīz vien pienāca tiesas diena. Ovenam uzrādīja vēl vienu divriteni un prasīja, vai tas ir viņam nozagtais. Bet tagad Ovenam bija diezgan — viņš pats vairs savu divriteni nepazina un atbildēja tiesai, ka nevarot noteikt, vai divriteņis ir tiešām viņa.

Tiesa lietu izbeidza, un riteņos sapinušais kantorists aizbrauca uz mājām ar autobusu.

*

Lielie laika mednieki amerikāņi arī prezidenta kandidātu popularitāti mēro sekundēs un minūtēs. The New York Times izpētījis, ka Čikagas konventā piekrišanas aplausu sacensībā uzvarējis Tafts, kam aplaudēts 40 sek, Eizenh ueram 30 sek., Vorenam 25 un Stasenam 5 sek. Vērtēti aplausi, pirmo reizi pieminot vārdu

*

Ierodoties Londonā, Margareta Trūmena pusdienojusi kopā ar premjēru Čerčilu. Žurnālistu jautāta, ko viņa domā par nākamajām prezidenta vēlēšanām Savienotajās Valstīs, Margareta atbildējusi, ka viņa vēl arvien jūtot ap sevi šarmu, ko radot uzturēšanās Vinstona Čerčila sabiedrībā, kālab viss cits liekoties sīks un maznozīmīgs un neesot pārrunu vērts.

*

Daudzu cilvēku acu priekšā jaunu un skaistu vīnieti Austrijas galvaspilsētā satvēruši krievi, ievilkuši automašīnā un iesteigušies Padomju Savienības okupētajā joslā. Cik izdevies novērot, dailā viniete ievesta sarkanarmijas klubā. Austrijas valdība iesniegusi protestu krievu pārstāvjiem, pieprasot aizvestō atbrīvot un cilvēku laupītājus sodīt.

*

Ducis amerikāņu farmeru devies uz Eiropu, lai 6 nedēļu ilgā celojumā iepazītos ar lauksaimniecības darba metodēm vecā kontinenta zemēs.

*

Britu armijā uzsākti izmēģinājumi, lai noskaidrotu, kas padara cilvēkus slaidus un kalsnējus: vāja veselība, smags darbs vai trūciga barība. Līdz šim noskaidrots, ka dzimtenes krastā palikušajiem karavīriem resnums jostas vietā ir par 10 centimetriem liclāks nekā tiem, kas veic izteiktu ierindas dienestu

DAŽOS VĀRDOS

Dabas bagātību pētīšanai un izmantošanai pievērst lielāku vērību nolēmusi Bolivijas valdība. Bolivija ir bagāta zeme, un šī bagātība gul zemē, bet dzīves standarts šai valstī diezgan zems. Zobgaļi Bolīviju salīdzina ar sīkstuli, kas noskrandis un neēdis sēž uz zelta.

*

Rumānijas valdībā padzīto ārlietu ministri Annu Paukeri nomaina līdzšinējais rumāņu sūtnis Maskavā Simions Bucīci. Pārmaiņas kļuva zināmas oficiāli Rumānijas augstākās padomes izdotā sēžu atreferējumā.

*

Federālās valdības informācija vēsta, ka jūnija mēnesī nodarbināto skaits Savienotajās Valstīs sasniedzis 62.572.000 šāds nodarbināto skaits esot jauns jūnija mēneša rekords.

*

Pamatojoties uz slepenajiem dokumentiem par komūnistu pretvalstiskajiem plāniem, kas atrasti Tulonas gaisa bazē, apcietināts Francijas komūnistu partijas centrālkomitejas loceklis un komūnistu vadītās aprodbiedrību apvienības prezidija loceklis Marius Kolumbini.

*

Pēc 17 dienu viesošanās Savienotajās Valstīs ar lielu pompu savā zemē sagaidīts Nikaraguas prezidents Anastasio Somoza un viņa senjora. Tūkstošiem pavalstnieku veidoja goda špaleras no Nikaraguas galvaspilsētas Managuas lidlauka līdz pat prezidenta mītnei.

*

„Privātā dzīve mani padarījusi gluži sanīkušu un slimu," iesaukšanas komisijai raksta kāds 15 gadus vecs jauneklis, lūdzot viņus uzņemt karaflotē. Daudz amerikāņu jauniešu par varu cenšas kļūt karavīri, bet vairums to ir par jauniem uzņemšanai armijā. Pienākot īstajam vecumam, daļa viņu jau pārslimojusi tieksmi būt „zaldātam".

*

Piecas čechu sirūkllidmašīnas pārlidojušas Rietumvācijas robežu un ilgāku laika sprīdi riņķojušas virs Bavārijas un Lejassaksijas. Pēc Lejassaksijas iekšlietu ministrijas paskaidrojuma neaicinātie gaisa ciemiņi īpaši kavējušies rajonos, kur novietotas vācu radiofonu izsviļņu stacijas.

*

Pēc valdības rīkojuma Lielbritanijas kuģu dokos atjaunoti drošības soli, kādi pastāvēja kara laikā. Plimutas, Čatamas, Portsmutas, Rositas un Širnesas dokos, kas kopsummā nodarbina ap 50 tūkst. strādājošo, arī darbiniekiem ieeja atļauta tikai pēc ļoti rūpīgas dokumentu pārbaudes. Uz personības dokumentiem nepieciešama fotografija.

*

Demisionējis prezidenta Trūmena padomnieks Filips Perlmans, kam nācās veikt nepopulāro teraudrūpniecības pārņemšanu valsts ziņā. Šo okciju, kā zināms, anullēja augstākā tiesa. Savā aizteikšanās vēstulē 62 gadus vecais Perlmans, kas daudz gadus bijis veikls žurnālists, nemin konkrētus aiziešanas iemeslus, bet no vairāk pusēm atskan valodas, ka viņš cerējis būt tieslietu ministrs pēc tam, kad Trūmens atcēla Mekgrafu. Kā zināms, Trūmens šajā postenī iecēla Mekgreneriju.

*

Preses laudis, kas lielā skaitā vēro republikāņu konventu Čikagā, izzīlējuši, ka pašreizējais Nujorkas valsts gubernātors un divkārtējais neveiksmīgais republikāņu prezidenta kandidāts Tomass Djuijs kļūšot valsts sekretārs vai tieslietu ministrs, ja Eizenhauers būšot prezidents. Eizenhaueram zaudējot, Djuijs nespējot vairāk iegūt arī uzvaru nākamajās gubernātora vēlēšanās un būšot spiests kļūt par vienkāršu advokātu. Cīņās Čikagā Djuijs liekot visu nākotni uz vienas kārts.

GRĀMATU DRAUGIEM

	broš.	ies.
ZENTA MAURIŅA — Dante	—	2.60
ZENTA MAURIŅA — Frančeska	3.00	3.60
ZENTA MAURIŅA — Baltais ceļš	—	2.30
ZENTA MAURIŅA — Neaizsūtīta vēstule	—	1.50
ANŠLAVS EGLĪTIS — Laimīgie	3.20	3.80
AIDA NIEDRA — Pasaules plauksta	2.80	3.40
JĀNIS MEDENIS — Miķeļnīcas	—	3.00
A. DZIĻUMS — Vakars uz ezera	1.80	2.50
AUGUSTS GAILĪTIS — Skarbā jūra	2.20	2.80

un daudzi citi jaunākie izdevumi

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

123 Huron St. Daugavas Vanagu mītnē, Toronto (192)